

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

PROPOSTA D'UN NOU
SISTEMA DE
CLASSIFICACIÓ
A PRESTATGERIA
A LA BIBLIOTECA DEL
CENTRE PENITENCIARI
LLEDONERS

ASSIGNATURA:

Treball de fi de grau

AUTOR:

Gerard Soler Muns

CURS:

2016-17

ESTUDIS:

Grau d'Informació i
Documentació

TUTORITZAT PER:

Andreu Sulé Duesa

A l'Antonia, per encomanar-me la seva energia i bon rotllo

SUMARI

1. Introducció	5
1.1 Objectius	6
1.2 Estructura del treball	7
1.3 Agraïments	8
2. Metodologia	9
2.1 Tècniques utilitzades	9
3. Estat de l'art sobre la classificació de la col·lecció a les prestatgeries de les biblioteques de presó.....	12
4. El Centre Penitenciari Lledoners	22
4.1 Presentació.....	22
4.2 Equip humà	25
4.3 Mòduls i distribució dels espais.....	27
4.4 Perfil dels interns.....	28
5. La Biblioteca del Centre.....	32
5.1 Missió, visió i valors.....	32
5.2 Pressupost.....	33
5.3 Personal.....	33
6. La col·lecció	37
6.1 Característiques.....	37
6.2 Anàlisi.....	38
7. Proposta de nova classificació a prestatgeria de la col·lecció	40
7.1 Anàlisi dels agents implicats	40
7.1.1 Opinió dels professionals.....	40
7.1.2 Anàlisi i opinió dels interns.....	41
7.2 Nova proposta de classificació a prestatgeries: centres d'interès	43
7.3 Nova proposta de distribució de la col·lecció a l'espai físic	50
7.4 Disseny de la nova retolació	52
7.5 Planificació i calendari d'execució del procés	56
7.6 Afectacions en la classificació catalogràfica	60
7.7 Mètodes d'avaluació del projecte	61

8. Conclusions	65
9. Bibliografia	67
10. Annexos.....	70
ANNEX 1: Entrevistes als interns	70
ANNEX 2: Entrevista al director de l'Escola Carme Karr (Pedro Albino)	79

1. INTRODUCCIÓ

L'assignatura del Treball de Final de Grau es presenta com una de les últimes matèries per assolir en el Grau en Informació i Documentació. Entre les diverses opcions i línies de treball que la Facultat ofereix, s'estableix que ha de ser un treball de recerca, una intervenció o una innovació en el camp professional.

Durant el curs 2016/17, gràcies a l'assignatura de Serveis per Usuaris amb Necessitats Especials, se'm va obrir un nou camp dins la Informació i la Documentació totalment desconegut per a mi: les biblioteques de presó. Després d'elaborar un petit treball per aquesta assignatura i haver conegut la bibliotecària del Centre Penitenciari Lledoners, se'm van obrir les portes a tirar endavant un projecte a dins el centre i que al mateix temps servís per elaborar el treball de final de grau. Les úniques condicions que hi havien eren que havia de signar un conveni de pràctiques amb la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia i que la proposta havia d'anar encaminada en alguna de les línies següents:

- Atenció als interns de baix nivell cultural: suport a les capacitats lecto-escriptores i de comprensió dels interns a partir del foment dels Clubs de Lectura Fàcil.
- Desenvolupar un programa específic de lectura basat en les necessitats específiques i mancances que han de treballar els interns en funció de la tipologia delictiva i dels programes que estan desenvolupant.
- Preparació d'un programa permanent de sortides programades a biblioteques públiques, per desenvolupar els hàbits d'oci cultural i projectes socioeducatius.
- Proposta d'organització de la col·lecció (esporgada, catalogació, classificació temàtica, etc.).
- Eines de màrqueting i comunicació per a la unitat d'informació.
- Programació d'activitats extraordinàries i exposicions en torn a temàtiques específiques.

Després d'una segona visita a la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners vaig detectar que hi havia importants mancances en l'organització de la col·lecció a les prestatgeries i això la feia bastant invisible entre els usuaris de la biblioteca. A partir d'aquí em vaig començar a informar sobre la possibilitat d'aplicar noves formes de classificació que ajudessin a fomentar l'ús del fons i incentivar la lectura al centre penitenciari. Durant els dies de la investigació vaig fer una visita a la Biblioteca Pública Camp de l'Arpa- Caterina Albert, centre on havia fet les pràctiques uns mesos abans, i de sobte em vaig fixar en un dels centres d'interès que tenien a la primera planta. Instintivament em vaig preguntar: "Per què no podria aplicar la metodologia dels centres d'interès, tan comuna a les biblioteques públiques, a una biblioteca d'un centre penitenciari?".

Posteriorment d'aquestes consideracions vaig pensar que em sentiria còmode treballant en la línia de la classificació de la col·lecció (temàtica) i que també podria ser interessant treballar el programa de foment de la lectura. A mesura que avançava la cerca bibliogràfica i després d'una primera reunió amb el tutor, vaig veure que només es podria dur a terme una de les dues línies i em vaig decantar per la primera. Per això, a continuació es presenta el treball titulat *Proposta d'un nou sistema de classificació a prestatgeria a la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners* que mostra l'aplicació d'una classificació temàtica molt comuna a les biblioteques públiques a una unitat d'informació d'un centre penitenciari.

1.1 OBJECTIUS

L'objectiu del treball és dissenyar, implementar i avaluar una model d'organització a prestatgeria de la col·lecció de Biblioteca Central del Centre Penitenciari de Lledoners per adaptar-la millor a les necessitats, habilitats i coneixements dels seus usuaris, i augmentar les dades de préstec i de consulta a sala.

A partir de bibliografia especialitzada, els coneixements de la bibliotecària i els professionals del CP Lledoners, l'experiència d'altres centres penitenciaris i professionals d'arreu del món, i d'entrevistes amb una mostra d'interns del centre es pretén:

- Conèixer quins sistemes d'organització de les col·leccions són els que funcionen millor a les biblioteques de presó.
- Obtenir informació per part dels professionals sobre el centre i el perfil d'usuaris.

- Determinar i establir un nou criteri d'organització de la col·lecció pel CP Lledoners.
- Crear una retolació per senyalitzar la nova organització de la col·lecció.
- Obtenir el parer dels usuaris sobre la proposta d'organització que es plantegi.
- Determinar el nivell d'afectació sobre la classificació catalogràfica.
- Trobar indicadors que ajudin a avaluar el projecte.

1.2 ESTRUCTURA DEL TREBALL

Pel que fa a l'estructura del treball, en un primer bloc es fa referència a la metodologia que s'ha seguit i les tècniques utilitzades per obtenir dades i informacions. En segon lloc es fa un estat de la qüestió sobre les classificacions que actualment s'apliquen a les prestatgeries de les biblioteques de presó, però com que és un tema amb poca bibliografia disponible s'amplia al camp de les biblioteques públiques.

En tercer lloc s'ofereixen un parell d'apartats per posar en context el centre on es desenvolupa el projecte, les seves característiques i les tasques dels seus professionals. Seguidament es troba un apartat dedicat exclusivament a l'anàlisi de la col·lecció ja que forma part de la matèria primera del projecte, i finalment s'ofereix un apartat amb la nova proposta de classificació. En el transcurs de la proposta s'aprecia l'evolució del projecte des de l'anàlisi de necessitats dels usuaris fins a l'avaluació, passant per la planificació, el disseny i la distribució física.

El treball de final de grau que es presento a continuació pretén posar de manifest que aspectes que s'estan aplicant a les biblioteques públiques també podrien ser perfectament integrats a les biblioteques de presó, i alhora es pretén reivindicar la tasca social que porten a terme aquestes unitats d'informació i que moltes vegades són invisibles per la societat i l'administració.

1.3 AGRAÏMENTS

Abans d'entrar en matèria, m'agradaria agrair a totes aquelles persones que han fet possible l'elaboració d'aquest treball i que sense elles no hauria estat possible:

- A la Facultat de Biblioteconomia i Documentació, en especial a les professores Aurora Vall i Maite Comalat per haver-me donat l'opció de realitzar la modalitat de pràctiques de TFG en un centre penitenciari.
- A l'Andreu Sulé per tutoritzar-me el treball i per l'ajuda a nivell d'estructura i continguts.
- A la Direcció General de Serveis Penitenciaris i al Centre Penitenciari Lledoners per acollir-me i als seus professionals per la tasca rehabilitadora i d'integració social que fan.
- A la meva família, per ser-hi sempre.
- A l'Antonia Gallego, bibliotecària del Centre Penitenciari Lledoners, que m'ha ajudat en tot moment i mai ha deixat de creure en el projecte.

2. METODOLOGIA

2.1 TÈCNIQUES UTILITZADES

Per a la realització del treball i el consegüent compliment dels objectius s'han utilitzat diferents tècniques per obtenir dades i informacions:

- Revisió bibliogràfica a bases de dades, repositoris: LISA, E-LIS, Dialnet Plus, Temaria, ScienceDirect i Dipòsit digital de la UB.
- Revisió bibliogràfica a catàlegs de biblioteques: CCUC i CRAI UB.
- Participació en una llista de distribució (prison-l) de l'*American Library Association*.
- Entrevistes: als interns i al director de l'Escola Carme Karr, espai on s'ubica la biblioteca.
- Observació participant: fruit de l'estada de pràctiques durant 3 mesos (8 hores cada setmana) a la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners.

Pel que fa a la tècnica d'observació directa, la considero una de les més importants per a la realització del treball. L'oportunitat d'haver pogut observar i participar en els projectes d'aquest centre ha contribuït en l'obtenció de dades i en generar alguns apartats del treball. De fet, aquesta tècnica també ha servit per a poder aplicar el projecte a la realitat, cosa que ha comportat que al mateix temps que es dissenyava i es redactava el treball, també es portaven a terme algunes fases.

Pel que fa a les entrevistes als interns, la selecció de persones entrevistades (mostra) ha sigut per mitjà del mostreig no probabilístic de conveniència i ha consistit en seleccionar de manera no aleatòria una mostra d'elements (seleccionats en funció dels interns que hi havia a prop de la biblioteca durant l'estona que em van autoritzar a fer entrevistes)¹. Es va optar per aquest tipus de selecció d'acord amb la bibliotecària del centre i tenint en compte que és difícil trobar a interns que estiguin disposats a realitzar una entrevista. Per tant, les persones seleccionades per a fer les entrevistes són persones properes a la biblioteca que han mostrat la seva

¹ Universitat de València. Conceptes bàsics d'inferència estadística. Recuperat de: <http://www.uv.es/~friasnav/ESTADtema1.pdf>

disponibilitat per realitzar l'entrevista. Es va aconseguir que tinguessin graus d'instrucció diferents i que alguns fossin usuaris freqüents de la biblioteca i d'altres no tant, per aconseguir punts de vista diferents. En paral·lel, es va fer una entrevista al director de l'Escola Carme Karr (lloc on s'ubica la biblioteca) ja que forma part de l'altre col·lectiu d'usuaris de la unitat i alhora coneix des d'un alt nivell la utilitat que té la biblioteca pels seus estudiants.

L'objectiu de les vuit entrevistes ha estat saber si la classificació actual dels recursos a la biblioteca (i sense l'ajuda de cap catàleg) era fàcil i els ajudava a trobar resposta al les preguntes que tenien, o si era tot el contrari i ho dificultava. Com que abans de la realització de les entrevistes ja es tenia en ment un nou model de classificació per aplicar (per centres d'interès) també es volia saber si podria interessar i quines temàtiques els hi agradaria trobar representades. En el cas de l'entrevista al director de l'escola també tenia una finalitat divulgativa i es pretenia explicar-li en què consistia el projecte, per així posar-lo en valor i obtenir la seva opinió i compromís en la promoció dels centres d'interès a l'aula.

En el cas de les entrevistes als interns, eren de tipologia estructurada amb un individu entrevistat en cada enquesta (no de manera grupal) de profunditat superficial (es tractava simplement d'un diàleg) i amb un rol de l'entrevistador passiu. Pel que fa a l'entrevista al director de l'Escola també va ser estructurada, superficial i amb un rol de l'entrevistador passiu.

Cal remarcar que tant la mostra com el disseny de les entrevistes no ha sigut el més adequat pel tipus d'investigació que estava fent ja que el mostreig no probabilístic pot portar a errors i a obtenir uns resultats que no representen la realitat. L'ideal hagués estat seguir un mostreig probabilístic estratificat, dividint la població respecte la característica de nivell d'instrucció (interessava aquesta característica en especial) i aplicant un mostreig aleatori simple a dins de cada grup. Això hagués assegurat una representació de cada estrat i poder-los analitzar de forma independent en funció del nivell d'instrucció. No obstant, pels motius explicats anteriorment no es va poder optar per aquest mostreig. Durant unes hores vaig poder entrevistar uns quants interns que estaven a prop de la biblioteca i en molts casos van ser persones que la bibliotecària hi tenia més relació, ja que sinó pocs interns haguessin accedit a respondre.

Pel que fa a la participació en una llista de distribució (prison-l) de l'*American Library Association* (<http://lists.ala.org/sympa/info/prison-l>), es va fer amb l'objectiu d'aconseguir informació i casos d'èxit i innovadors en relació a l'organització de les col·leccions a altres biblioteques de centres penitenciaris per així completar l'estat de l'art. La resposta va ser

positiva i es van obtenir un total de cinc respostes de biblioteques americanes que tracten amb usuaris amb necessitats especials. La qüestió que els hi plantejava era la següent:

Hello,

my name is Gerard Soler and I am currently on my last year of the degree of LIS at the University of Barcelona. I am also involved in a practice program in a prison library and that's why my degree final project is related to that. As regards the organization of the collection, I would like to know if all the prison libraries organize the collection according to the Universal Decimal Classification (UDC) or if there are innovative experiences to organize the collection that are working correctly.

Thanks,

Gerard Soler Muns

Faculty of Library and Information Science

University of Barcelona

3. ESTAT DE L'ART SOBRE LA CLASSIFICACIÓ DE LA COL·LECCIÓ A LES PRESTATGERIES DE LES BIBLIOTEQUES DE PRESÓ

La classificació de la col·lecció a les prestatgeries de les biblioteques de presó és un tema on existeixen pocs documents on s'expliquin casos teòrics i pràctics. El fet de ser una comunitat petita fa que moltes vegades el coneixement es quedi a dins els centres i que poques vegades es faci públic.

No obstant, per posar-se en el context de l'organització de la col·lecció a les biblioteques dels centres penitenciaris és necessari veure què diuen les diferents directrius i pautes dels serveis bibliotecaris a les presons. Comalat i Sulé (2007) estableixen que la col·lecció ha de ser un element per proporcionar a tots els tipus de lectors materials pel servei de referència, lectura de lleure, estudis, desenvolupament personal, educació contínua i pels programes de suport. També afegeixen que tots els materials han d'estar classificats segons les normes nacionals i internacionals. En la mateixa línia, Lehmann i Locke (2007) defensen que la col·lecció s'ha d'administrar i conservar d'acord amb unes normes i s'ha d'exhibir de manera efectiva.

Vogel (2009) també defensa que les biblioteques de centres penitenciaris són el símbol de l'aprenentatge, de la importància de l'educació i la cultura, i d'un pont cap a la comunitat. Aquesta autora comenta que l'efectivitat de la biblioteca vindrà determinada per les adquisicions de materials, la preservació i el manteniment, però serà d'especial rellevància l'organització de la col·lecció i la facilitat cap a l'accés dels recursos.

Tal i com explica Satija (2008), una de les classificacions que més s'ha utilitzat al llarg del temps per classificar tot el coneixement humà i mostrar-lo a les prestatgeries és la Classificació Decimal de Dewey (1876) i la seva predecessora, la Classificació Decimal Universal. El 1879, Melvil Dewey va crear un sistema de classificació que resolgués els problemes que tenien les persones per accedir al fons degut al gran augment de la publicació de llibres i que consistia en classificar el coneixement a partir de 10 categories (amb les seves subdivisions de manera jeràrquica).

Gibson (2011) assenyala que la classificació de Dewey estava pensada per aplicar a un tipus de prestatges on els usuaris no hi tenien accés, només el bibliotecari. Més endavant, Paul Otlet i Henri La Fontaine, amb el permís de Dewey, van seguir desenvolupant-lo i van crear la

Classificació Decimal Universal. Aquest sistema de classificació més evolucionat, contenia més detalls i era més apta per l'anàlisi i recuperació d'informació, especialment per temes específics en el treball de documentació.

Pel que fa a l'organització de la col·lecció a les prestatgeries de les biblioteques de centres penitenciaris, existeixen diferents propostes i maneres de portar a terme la classificació a prestatgeries. No obstant, per a Gibson (2011), que va aplicar en una escola, una classificació a prestatgeries diferent a la de Dewey anomenada *See. Use. Reshelve. Fast!*, deia que l'objectiu principal eren els estudiants per davant de qualsevol altre consideració; que el sistema que s'implementés havia de basar-se en principis sòlids de la classificació per no confondre els alumnes quan anessin a altres unitats d'informació, que el llenguatge i els termes emprats havien de ser naturals i que la senyalització havia de seguir uns paràmetres establerts.

A partir de les informacions obtingudes a la llista de distribució electrònica *Prison-I*, si ens fixem en el col·lectiu de biblioteques de centres penitenciaris, per a Fogel (2017), a la *Division of Workforce Development and Adult Learning* del *Maryland Department of Labor, Licensing & Regulation* s'utilitza una combinació de la classificació de Dewey i un sistema d'organització del coneixement casolà que pretén incidir en les àrees del coneixement que més interessin als usuaris que serveixen. Per altra banda, Walden (2017) afirma que el Departament de Serveis Penitenciaris de Colorado utilitza la classificació de Dewey i la *Division of Youth Corrections libraries* també.

Jordet (2017) critica que moltes col·leccions de biblioteques de presó han crescut sense tenir en compte la diversitat o l'equilibri dels diferents gèneres, el nivell de lectura de cada centre, la multiculturalitat, etc. Aquesta autora planteja un model biblioteca de presó amb una biblioteca de capella per acollir llibres religiosos, una biblioteca educativa per donar suport a l'escola del centre penitenciar, i una de general. Pel que fa a l'organització de la col·lecció, defensa que Dewey va fer un bon treball en la categorització de la no ficció i proposa afegir-hi les següents categories:

- Abusos
- Addiccions
- Divorcis
- Enciclopèdies
- Ètica
- Etiquetes socials
- Pena i dolor

- Temes d'homes (en el cas que el centre sigui només d'homes)
- Filosofia
- Temes de presons
- Psicologia
- Cotitzacions
- Relacions

En el cas dels llibres de ficció es proposa una classificació distribuïda en:

- Aventures
- Animals
- Biografies
- Clàssics
- Fantasia
- Ficció
- Ficció històrica
- Terror
- Humor
- *Legal story*
- Misteri
- Poesia
- Amor
- Ciència ficció
- *Sea story*
- Relats curts
- *Spy story*
- Suspens
- Guerra
- Oest (Far West)
- Interessos africans i americans
- Interessos hispans
- Materials en llengua espanyola
- Interessos dels nadius americans
- Àsia i Amèrica

En el cas de Fenster-Sparber (2017), proposa una classificació de 31 generes per una biblioteca escolar que dona servei a persones entre 11 i 17 anys que estan sota custòdia dels serveis judicials de Nova York (han comès algun tipus de delictes), per així facilitar l'accés als documents i evitar la desconexió del sistema de Dewey:

- Novel·les gràfiques
- Ficció
- Moda
- Temes emergents
- Poesia
- Relats curts
- Drames
- Biografies i memòries
- Ciències
- Animals (degut a l'especial popularitat va ser apartat de Ciències)
- Matemàtiques
- Fes-hi un cop d'ull! (adreçat als no lectors)
- Jocs
- Lleis
- Art
- Dibuix
- Temes socials
- Revistes il·lustrades
- Història
- Esports
- Problemes actuals
- Història d'EUA
- Història global
- Llibres en rus
- Llibres en francès
- Llibres en castellà
- Llocs
- Consells
- Inspiració
- Com fer...?

- Referència
- Audiollibres

Val la pena remarcar que actualment a les biblioteques de presons que s'han analitzat, utilitzen sistemes de classificació una mica diferents a la CDU/ Dewey. Un cas similar d'aquestes unitats d'informació són les biblioteques públiques que, mica en mica, també han anat adoptant altres sistemes per classificar les col·leccions a les prestatgeries (Gisbert i Serra, 2006). És el cas dels centres d'interès.

L'origen de la classificació per centres d'interès el trobem als Estats Units d'Amèrica on uns quants bibliotecaris van decidir deixar de banda la classificació de Dewey, formada per classes, subclasses i divisions, per passar-ho a organitzar d'una manera més fàcil, intuïtiva i que cridés l'atenció als usuaris (Agustín; Yubero, 2009). Segons aquests autors, la proposta dels centres d'interès va més enllà i planteja que la biblioteca es divideixi en tres àrees:

- Una àrea propera per captivar l'atenció dels usuaris i per oferir els recursos i temàtiques més atractives ordenades en centres d'interès.
- Una àrea d'entremig on els recursos estiguin organitzats en un sistema de classificació tradicional.
- Una àrea apartada amb els recursos menys consultats i prestats.

Les biblioteques (majoritàriament públiques) han avançat en aquesta línia per deixar el seu caràcter de passivitat i sortir del taulell a buscar els usuaris (pro activitat). Per a la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners és una filosofia que encaixa molt bé amb el centre ja que un dels objectius de la nova proposta d'organització és anar a buscar als usuaris i dotar-los d'eines perquè puguin accedir a la col·lecció i comprendre-la.

Per altra banda, la comprensió de l'organització de la col·lecció és també un aspecte a tenir en compte en un centre d'aquestes característiques, ja que el perfil mitjà dels interns són de persones amb pocs o cap tipus d'estudis i se'ls ha de facilitar l'accés a tots els documents.

En la línia del que diuen Agustín i Yubero (2009), el mètode de centres d'interès no és ni sistemàtic ni disciplinar, sinó un mètode d'ordenació temàtic que normalment s'acostuma a compaginar amb la classificació tradicional en funció de les necessitats de cada centre. Existeixen un seguit de conceptes en relació a aquesta ordenació dels quals en podríem destacar la voluntat de dotar d'autonomia els usuaris, connectar amb els seus interessos,

presentar els recursos d'una forma atractiva i col·locar-los a prop de l'entrada per incentivar-ne l'ús i fomentar la motivació per la lectura.

Figura 1: Aspectes que incideixen a la classificació per centres d'interès. Extret de *La clasificación por centros de interés: una propuesta alternativa a la organización documental en las bibliotecas públicas* de Agustín, M.C., Yubero, A.

En el marc del centre penitenciari aquest últim aspecte és clau ja que la manca d'una interfície del catàleg per als usuaris, una col·lecció molt dispersa i poc adaptada a les seves necessitats, una classificació difícil d'entendre pels interns i uns nivells molt baixos en experiència en recuperació d'informació, formen una barrera important d'entrada a la biblioteca.

Una classificació per centres d'interès es caracteritza per estar orientada majoritàriament als usuaris i als seus interessos i que deixa una mica de banda els processos de recuperació d'informació.

Arbúes (2014) estableix 10 consells clau per aconseguir l'èxit dels centres d'interès:

1. Cada centre ha de ser flexible, adaptar-se, evolucionar i anar més enllà d'oferir llibres classificats d'una manera diferent.
2. Col·laborar amb entitats que puguin donar un valor afegit a cada centre d'interès i que ajudin a complementar i difondre els serveis i la col·lecció.
3. Planificar en funció del perfil i les necessitats dels usuaris.
4. Selecció acurada dels recursos que formen cada CI.
5. Organització i retolació clara per l'usuari per facilitar l'ús del fons.
6. Programar activitats al voltant de cada centre d'interès i dinamitzar-los contínuament.

7. Ubicar-los en llocs visibles i ben senyalitzats.
8. Tenir un pressupost anual per invertir-hi i actualitzar els recursos.
9. Fer-ne una bona difusió i que tothom ho conegui.
10. Persones que donin impuls a aquests centres.

Per a poder determinar que aquest seria el millor model per implementar al Centre Penitenciari Lledoners s'han d'investigar els casos d'èxit que ha tingut aquesta forma de classificació. En l'àmbit català, les dues unitats d'informació que van ser pioneres en l'aplicació d'aquest model són la Biblioteca Miquel Martí i Pol de Sant Joan Despí i la Biblioteca Pública de Tarragona.

En el primer cas, es va decidir adoptar aquesta classificació en una part de la col·lecció per facilitar la feina als usuaris a l'hora de cercar recursos d'informació i per adequar el fons a les demandes dels seus usuaris. Prèviament a la creació dels centres d'interès es van establir un seguit de qüestions per respondre (Gisbert i Serra, 2006):

- Com s'identificaran els llibres?
- Quines icones s'hi posaran?
- Quantes sub temàtiques englobarà cada CI?
- Com s'endreçaran?
- Quin nom es posarà a cada secció?

Després de resoldre les preguntes es van crear un total de 8 centres d'interès que contenien un seguit de sub temàtiques:

Racó de Pares	Biodiversitat	Italià
Alimentació	Canvi climàtic	Portuguès
Aprendre	Ecologia	Rus
Créixer	Ecologia del paisatge	Ucrainès
Decoració	Ecologia urbana	Xinès
Dossiers de premsa	Economia domèstica	Modernisme
Embaràs	Ecoturisme	Arquitectura modernista
Lleure	Educació ambiental	Gaudí
Quin nom li posem?	Energia	Jujol
Salut	Incendis	Naturisme
Ser pares	Legislació	Aromateràpia
<u>Revistes de la secció</u>	Litoral	Cristalls i pedres
<i>El Bebé</i>	Medi ambient	Dieta natural
<i>Crecer feliz</i>	Política	<i>Feng Shui</i>
<i>Cuaderno de los padres</i>	Residus	Flors de Bach
<i>Ser padres</i>	Sol (suelo)	Hidroteràpia i talassoteràpia
<i>Viure en família</i>	Soroll	Homeopatia
Racó de l'Opositor	Sostenibilitat	Massatges alternatius
Administració de justícia	Una sola Terra	Medicina alternativa
Administració local	Autoajuda	Medicina oriental
Bombers	Adolescents	Plantes medicinals
Bibliotecaris	Autoestima i autoajuda	Relaxació
Cultura general	Divorci	Revistes que comparteixen Autoajuda i Naturisme
Infermeria	Homes i dones	
Legislació	Infants	<i>La botica de la abuela</i>
Mestres	Parella	<i>Cocina Ligera</i>
Polícia local	Pares i fills	<i>Cocina sana y natural</i>
Tests Psicotècnics	Treball	<i>Cuerpamente</i>
Ecoteca	Vellesa	<i>Dietética y salud</i>
Agenda 21	Violència	<i>Discovery salud</i>
Aigua	Autoaprenentatge	<i>Integral</i>
Anàlisi d'impacte	Alemanys	<i>Muy saludable</i>
Anuaris	Anglès	<i>Prevenir es salud</i>
Aire	Català	<i>Psicología práctica</i>
Altres	Castellà	<i>Vive</i>
Aspectes econòmics	Francès	<i>Vivir nuevos tiempos</i>
Atles	Grec	

Figura 2: Subtemàtiques del centres d'interès de la Biblioteca de Sant Joan Despí. Extret de *Els centres d'interès a la biblioteca de Sant Joan Despí* de Gisbert, M.A., Serra, A.

En el cas de la Biblioteca Pública de Tarragona és una unitat d'informació que disposa de la major part dels seus recursos organitzats en centres d'interès. L'any 2007 van publicar el *Manual de Procediments* per a la creació dels seus centres d'interès. En el document es justifica el perquè de l'adopció d'aquesta forma de classificació que porta per objectius establir

una classificació senzilla i adaptada, agrupar tots els suports d'un tema determinat, millorar l'accessibilitat de les col·leccions, facilitar l'autosuficiència a l'usuari i oferir noves seccions temàtiques d'interès per a tothom.

D'una banda, es proposen un total de 22 centres d'interès (autoajuda, medi ambient, cinema, jocs, esports, secció administrativa i legislativa, segle XX crònica del nostre passat, etc.) que classifiquen els recursos de coneixements. Per altra banda, es proposa una classificació dels diccionaris de llengua en funció del seu contingut (anglès, català, diccionaris dialectals, diccionaris inversos, diccionaris de toponímia, verbs, etc.) i finalment, un mètode de tractament de la literatura dividit en quatre eixos: narrativa del segle XX; narrativa anterior al segle XX, teatre i poesia; i literatura per gèneres.

En definitiva, qualsevol classificació que es decideixi implementar en qualsevol centre penitenciari ha de tenir com a objectiu ajudar a la biblioteca en la seva missió, visió i valors. És per això, que per complir aquests objectius la biblioteca no ha d'anar sola en cap moment i és aquí on la biblioteca pública ha d'intervenir. Segons l'article 22 de la *Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya* les biblioteques públiques, en coordinació amb els serveis d'assistència social de cada localitat, han de facilitar el servei de préstec als lectors impossibilitats de sortir de llur domicili i oferir serveis bibliotecaris als hospitals, les presons, les residències i els centres d'acolliment de la localitat respectiva.

Trullàs (2010) fa referència a *les Directrius per a les biblioteques de presó de Catalunya* que apunten que aquest tipus d'unitats han de tenir els serveis equiparables a aquells que les públiques ofereixen als diferents pobles i ciutats. En aquesta línia, apunta que les biblioteques públiques com a agents socials haurien de col·laborar amb el centre penitenciari per fer que la lectura pública fos un servei de qualitat i accessible per a tothom. Sulé i Comalat (2008) subratllen que una de les maneres que tenen de col·laborar les públiques amb les biblioteques de centres penitenciaris és per mitjà del préstec interbibliotecari i els serveis de suport, amb l'enviament de lots temàtics de recursos, establint una parada del bibliobús davant el centre o fent servir el préstec interbibliotecari posant-lo a l'abast dels interns.

Si anem més enllà i mirem un dels objectius de les biblioteques de presó, la promoció de la lectura, veurem que és un dels més importants i és aquí on la classificació de les col·leccions a les prestatgeries hi pot tenir molt a veure.

La lectura al centre penitenciari és important ja que ajuda a les persones a trobar les respostes a necessitats d'informació que es plantegen, però també serveix per ajudar-los a passar el

temps i escapar dels seus problemes diaris. A més, la lectura pot ajudar a definir les presons com uns equipaments més humanitaris i dotar-la encara de més valors. (Pérez, 2010). En la majoria de casos, els interns no disposen d'Internet per a poder resoldre les seves necessitats d'informació i recorren a la biblioteca i els i les bibliotecàries per trobar respostes. Drabinski i Rabina (2015) assenyalen des dels Estats Units d'Amèrica que un 56% de les consultes a la biblioteca estan relacionades amb el dia a dia dels interns i el 46% són preguntes de referència de temàtiques diverses. En aquest cas, els temes més demanats i consultats a les prestatgeries són els drets de les persones privades de llibertat, aspectes educatius i de reinserció i temes legals.

En definitiva, tal i com declaren Dixen i Thorson (2001), les biblioteques de presó estan molt ben acceptades als centres penitenciaris per la tasca que porten a terme. Donant la informació correcte a la persona adequada pot ajudar a canviar la vida a l'intern que l'ha rebut. És per aquest motiu que indiferentment del sistema de classificació a prestatgeria que s'apliqui ajudarà a millorar una mica la qualitat de vida d'aquestes persones.

4. EL CENTRE PENITENCIARI LLEDONERS

4.1 PRESENTACIÓ

S'entén com a presó el *lloc on hom està pres o detingut*² i pres com a *persona privada de llibertat tancada en presó*. Un centre penitenciari és un conjunt d'espais on s'hi destinen persones que han estat condemnades per haver comès un delicte i es consideren que no poden estar lliures pel carrer. Evidentment, s'hi concentren homes, dones i algunes vegades nens, de moltes cultures, religions, estatus social i procedències diferents. No obstant, és un espai amb uns horaris i unes normes molt estrictes. Segons Clark (2006), una presó és un entorn intens amb una barreja heterogènia de les classes socials, nivells d'instrucció, edats, nacionalitats i nivells econòmics.

A Catalunya, és la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya qui s'encarrega de gestionar les presons catalanes i implantar-ne les polítiques. Concretament, la Generalitat disposa de 13 centres penitenciaris i una presó-hospital: Centre Penitenciari Brians 1, Centre Penitenciari Brians 2, Centre Penitenciari de Dones de Barcelona, Centre Penitenciari de Joves, Centre Penitenciari Obert 2 de Barcelona, Centre Penitenciari Obert de Girona, Centre Penitenciari Obert de Lleida, Centre Penitenciari Obert de Tarragona, Centre Penitenciari Lledoners, Centre Penitenciari Mas d'Enric, Centre Penitenciari Ponent, Centre Penitenciari Puig de les Basses, Centre Penitenciari Quatre Camins i el Pavelló Hospitalari Penitenciari de Terrassa³.

A Catalunya, l'any 2016 hi va haver un total de població reclusa de 8566 persones dels quals 7256 eren penats, 1264 preventius i 46 internats judicials. Si ho mirem per províncies, la de Barcelona és la que acull de bon tros més presos (6753), seguit de Lleida amb 482, Girona amb 688 i Tarragona amb 643. En relació als tipus de delictes comesos pels reclosos, d'acord amb el codi penal *Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal* (modificat el 2015), els que van en contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic són el que s'han comès més, seguit dels

² DIEC. Recuperat de: <http://dlc.iec.cat/>

³ Departament de Justícia. Els centres penitenciaris a Catalunya. Recuperat de: http://justicia.gencat.cat/ca/ambits/reinsercio_i_serveis_penitenciaris/serveis_penitenciaris/els_centres_penitenciaris/

delictes contra la seguretat col·lectiva i la salut pública. Els segueixen, els homicidis, la violència de gènere i contra la llibertat sexual⁴.

Pel que fa als graus d'internament, Catalunya té adoptada un tipus de classificació penitenciària que consta en atorgar un primer, segon o tercer grau segons el temps que ha de durar la pena, l'assumpció de la responsabilitat civil, la conducta i la personalitat del pres i/o el seu entorn familiar. El tercer grau, correspon al pas previ per assolir la llibertat condicional i els reclusos poden gaudir de certes llibertats (per exemple, sortir de la presó al cap de setmana). El segon grau, consisteix en el règim normal que es troben la gran majoria de població reclosa i el primer grau, és una modalitat en règim tancat que no es pot ni sortir de la cel·la.

El Centre Penitenciari Lledoners és un equipament del Departament de Justícia inaugurat l'any 2008 i situat a les afores del municipi de Sant Joan de Vilatorrada (a pocs quilòmetres de la ciutat de Manresa). El centre ocupa una superfície d'uns 55.000 m², està capacitat per acollir entre 750 i 1025 interns (només homes) i és concebut com un equipament de nova generació i de dimensions més petites que la resta per a poder treballar millor la inserció i la rehabilitació dels interns. És en aquest punt on el centre es pretén diferenciar de la resta i posa especial èmfasi en el seu itinerari de rehabilitació a partir de l'atenció individual i en grup dels interns:

- Atenció en la formació d'adults a partir d'una escola integrada al centre i coordinada pel Departament d'Ensenyament.
- Atenció en el context social i cultural a partir de l'educació per a la diversitat, l'educació ambiental, els tallers, la música, la lectura, l'alfabetització digital i el maneig de les noves tecnologies.
- Atenció en la salut a partir dels esports, la qualitat de vida (salut, nutrició, educació afectivosexual) i el desenvolupament personal (conflictes, autoestima, emocions, autocontrol).
- Atenció en l'àmbit laboral a partir de programes de formació professional i d'inserció laboral.

⁴ IDESCAT. Justícia i seguretat ciutadana. Recuperat de:
<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=18&t=2015>

- Atenció especialitzada per tractar delictes violents, violència de gènere, delictes sexuals i drogodependències.

Figura 3: Vista aèria del Centre Penitenciari Lledoners. Extret de <http://dft.cat/projects/centro-penitenciario-lledoners/>

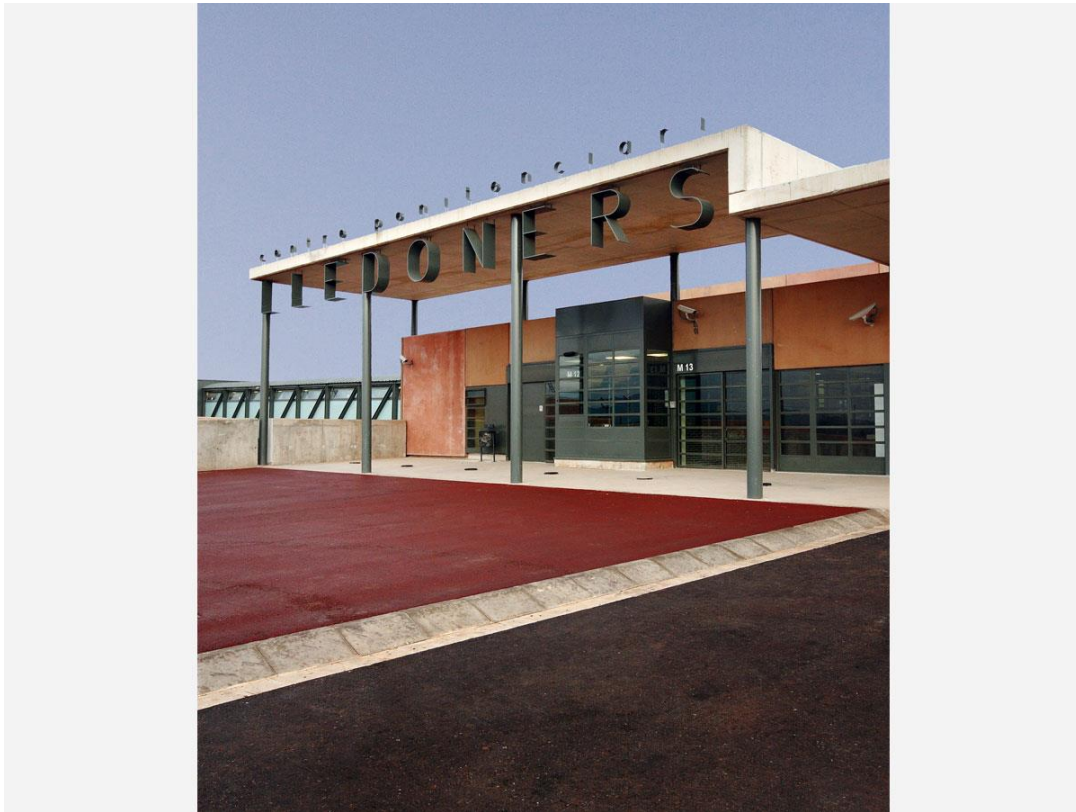

Figura 4: Entrada del Centre Penitenciari Lledoners. Extret de <http://dft.cat/projects/centro-penitenciario-lledoners/>

4.2 EQUIP HUMÀ

L'estructura de gestió i direcció al Centre Penitenciari Lledoners funciona d'una manera similar a qualsevol empresa i/o institució, però amb la diferència que es tracta d'un centre penitenciari. Disposa dels següents departaments:

- Direcció.
- Gerència.
- Recursos humans.
- Administració.
- Gestió econòmica.
- Centre d'Iniciatives per a la Reinserció (CIRE).
- Riscos laborals.

- Informàtica.

En relació als perfils professionals que treballen en el marc de la rehabilitació trobem que tots exerceixen les seves funcions depenent dels programes enumerats a l'apartat anterior. No obstant, tots els professionals del centre han de treballar per acompanyar l'intern en l'ingrés i l'adaptació a la presó i al mòdul, en la prevenció de conductes perilloses (drogues, agressions, suïcidis, etc.), en la resolució de conflictes i en l'acompanyament de l'intern cap a la llibertat.

Tots els equips de treball del centre són multidisciplinaris i, per tant, acullen professionals de diferents camps de coneixement que no necessàriament s'han format per treballar en un entorn d'aquestes característiques. És per aquest motiu, que les competències professionals que s'exigeixen a qualsevol persona que entra a treballar són les següents:

- Competència institucional.
- Comunicació i empatia.
- Prevenció i resolució de conflictes.
- Organització i gestió del temps.
- Coordinació i treball en equip.
- Iniciativa i creativitat.
- Tolerància a la pressió.
- Gestió de la informació.
- Planificació de la intervenció psicològica.
- Intervenció psicològica.
- Habilitats i compromís social.

Els perfils professionals que compta qualsevol intern per a la seva rehabilitació i integració social són:

- Juristes.
- Psicòlegs.
- Pedagogs.
- Educadors socials.

- Treballadors socials.
- Personal docent.
- Bibliotecària: és l'única professional tècnica que depèn directament del sots director de tractament i no d'un coordinador.
- Personal sanitari.
- Monitors artístics i esportius.
- Monitors de formació ocupacional.

4.3 MÒDULS I DISTRIBUCIÓ DELS ESPAIS

Els espais del Centre Penitenciari Lledoners estan dissenyats i distribuïts com si fossin una petita ciutat amb un total de 8 mòduls on els interns hi passen la major part de la condemna. Aquests, estan dissenyats de tal manera que cada un d'ells pot funcionar independentment de la resta ja que disposa de cel·les dobles, aules, mini biblioteca, perruqueria, tallers, menjadors, sales d'estar, gimnàs, etc. Cada mòdul disposa d'unes 64 cel·les dobles i acull interns en funció del tipus de delictes que han comès i del grau d'internament:

- Mòdul 1 i 2: generalista.
- Mòdul 3, 4 i 5: àrea de violència (de gènere, sexual, etc.).
- Mòdul 6, 7 i 8: àrea tòxica.

A part d'aquests mòduls, també existeix un departament de règim tancat (DERT) amb un total de 24 cel·les per als interns que han trencat les normes internes de convivència i que no poden convisque amb altres persones. Les persones destinades a aquest règim casi no surten de la cel·la i la interacció amb la resta de persones és molt reduïda. Finalment, també es disposa d'una unitat d'infermeria (20 habitacions dobles) i una unitat psiquiàtrica amb capacitat per a 16 interns.

En relació a les àrees de serveis existeixen quatre grans zones destinades a cobrir totes les necessitats formatives, comunicatives, esportives, culturals i del dia a dia:

1. Àrea de serveis: cuina, bugaderia, fleca, magatzems, etc.

2. Àrea de comunicació: sales per les visites familiars, per a rodes de reconeixement, per a visites íntimes, locutoris, etc.
3. Àrea esportiva: pista, camp de futbol, piscina, gimnàs i vestidors.
4. Àrea educativa i cultural (Escola Carme Karr): biblioteca central, sala d'actes, aules educatives i espai de culte.

4.4 PERFIL DELS INTERNS

El Centre Penitenciari Lledoners acull persones condemnades en territori català, però el perfil de gent que hi trobem és de característiques i perfils molt diversos. La primera característica és que la presó és només d'homes, o sigui persones amb sexe masculí majors de 18 anys. A partir de les següents dades quantitatives i gràfics es defineix amb més precisió el perfil dels interns⁵:

- Segons el grau d'instrucció:

1. Formació instrumental 1: 38
2. Formació instrumental 2: 97
3. Formació instrumental 3: 161
4. Educació secundària 1: 142
5. Educació secundària 2: 76
6. CCFF de grau mitjà: 51
7. CCFF de grau superior: 10
8. Batxillerat 1: 65
9. Batxillerat 2: 12
10. Preparació PAU: 7
11. Preparació PAU >25: 1
12. ns/nc: 4

⁵ Dades extretes dels llistats paramètrics del CP Lledoners

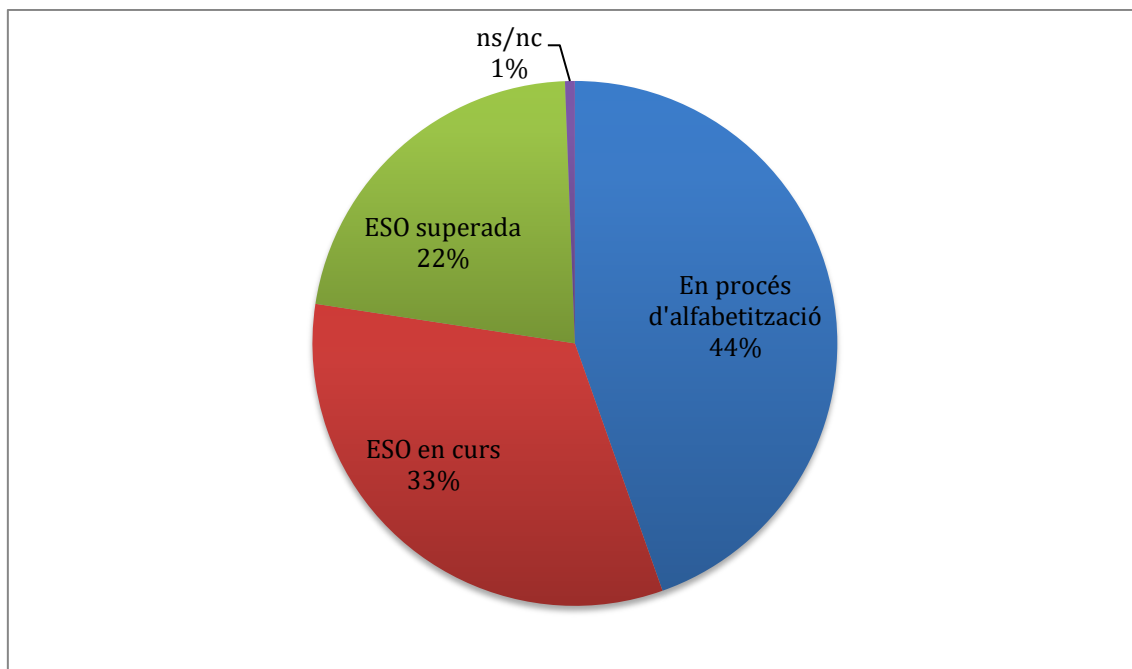

Figura 5: Grau d'instrucció dels interns a 31 de març de 2017

A partir de la figura anterior, com a dades rellevants, s'observa que dels 712 interns del centre, un 42% tenen un nivell d'instrucció equivalent a cursos de 1r a 6è de primària d'un centre escolar, un 31% tenen nivells d'educació secundària (1r a 4t d'ESO) i només un 7% té alguna tipologia de carrera universitària en curs o finalitzada. Això ens porta a pensar que estem davant d'un perfil amb un nivell de formació baix o molt baix i en un notable percentatge de casos, l'interès per seguir avançant i formant-se és nul.

- Segons el país de naixement:

1. Algèria: 18
2. Colòmbia: 17
3. Equador: 15
4. Espanya: 330
5. Marroc: 90
6. Nigèria: 11
7. Pakistan: 17
8. República Dominicana: 29
9. Romania: 44

10. Senegal: 10

11. Altres: 131

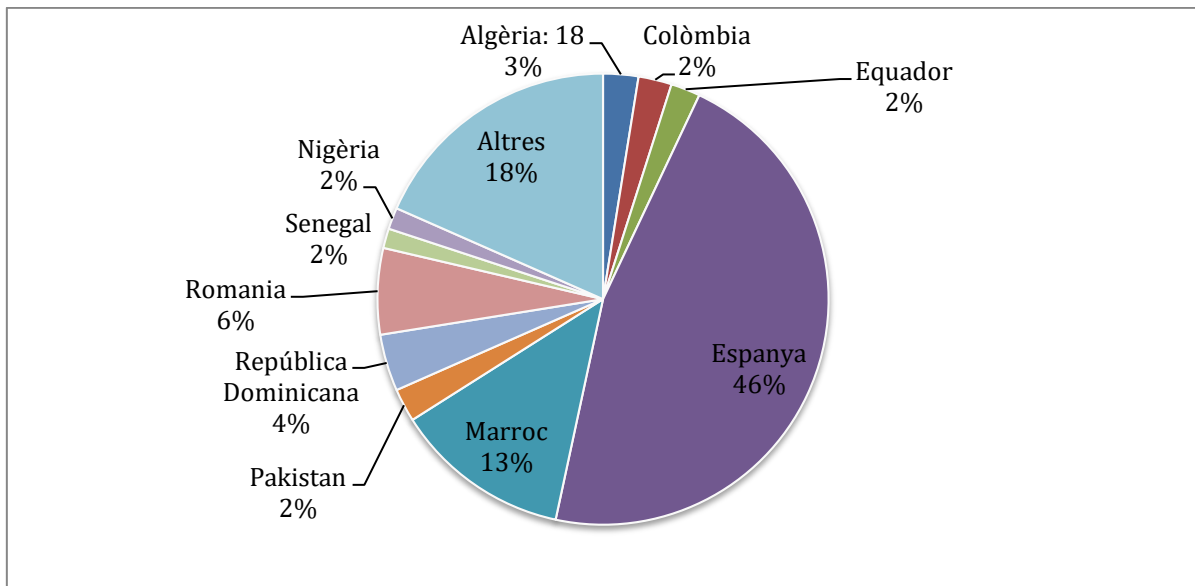

Figura 6: País de naixement dels interns a 31 de març de 2017

En el cas de la *Figura 6* s'observa que pel que fa al país de naixement dels interns, el centre es pluralment molt divers. Un 46% de persones van néixer a Espanya i representa el percentatge més gran de població reclosa. En segon lloc trobem el Marroc amb un 13%, seguit de Romania amb un 6% i la República Dominicana amb un 4%. Finalment, un 18% correspon a *Altres* que inclou la resta de països que no s'han tingut en compte en el gràfic ja que no representaven una mostra prou àmplia.

- Segons el grup d'edat:

- Entre 18 i 20 anys: no hi ha interns perquè aquest grup d'edat compleix condemna a les presons de joves.
- Entre 21 i 25 anys: 38 interns
- Entre 26 i 30 anys: 110 interns
- Entre 31 i 40 anys: 298 interns
- Entre 41 i 50 anys: 185 interns
- Entre 51 i 60 anys: 66 interns

- Entre 61 i 70 anys: 20 interns
- Majors de 70 anys: 2 interns

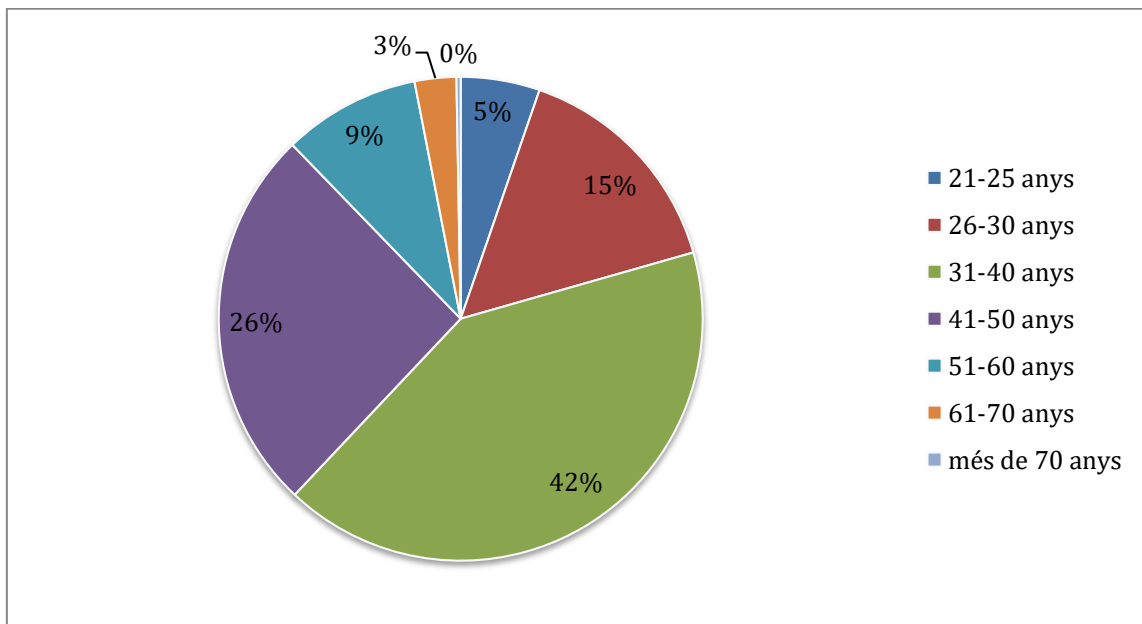

Figura 7: Grups d'edat dels interns a 7 d'abril de 2017

Respecte l'anterior figura (7) s'aprecia que el grup d'edat amb més presència a la presó és el de 31 a 40 anys amb un 42% del total de la població. El segueix el grup de 41 a 50 anys amb un 26% de persones i el de 51 a 60 anys amb un 9% del total. La resta de grups d'edat, els més joves i els més grans de la presó, tenen un pes poc significatiu dins els percentatges i amb prou feines arriben a ser el 10% de la població reclosa.

5. LA BIBLIOTECA DEL CENTRE

5.1 MISSIÓ, VISIÓ I VALORS

Tal i com estableixen les *Directrius per a les Biblioteques de presó a Catalunya* (Comalat i Sulé, 2007) les biblioteques de presó han de seguir el model de biblioteca pública i haurien de centrar els seus recursos i esforços en l'accés a l'educació, amb materials de formació i d'autoaprenentatge per la utilització d'eines d'accés a la informació; difondre informació d'interès general i local als usuaris; promocionar la lectura per afavorir el desenvolupament cultural i personal dels interns, i fomentar la biblioteca com un espai de trobada.

D'acord amb les anteriors directrius, i davant la manca d'un document que continguéss la missió, visió i valors de la Biblioteca es va creure oportú redactar-les, amb el posterior vist-i-plau de la bibliotecària:

MISSIÓ

Participar en la reinserció social de l'intern mitjançant l'accés a la lectura i la cultura a partir del fons i les activitats que s'organitzen. La Biblioteca vol ser el punt on els interns s'hi puguin reunir i establir-se com un espai de cohesió social i cultural.

VISIÓ

Es treballa per obrir la biblioteca a tots els interns, independentment del seu nivell d'instrucció i forma de pensar. Es vol ser un referent en:

- L'alfabetització informacional dels interns.
- El contacte amb la cultura i la lectura des de dins el centre penitenciari.
- L'oferta d'activitats adreçades a les necessitats de cada tipus d'usuaris.

VALORS

Els valors que regeixen a la unitat i la defineixen són els següents:

INTEGRACIÓ

PARTICIPACIÓ

ACCESSIBILITAT

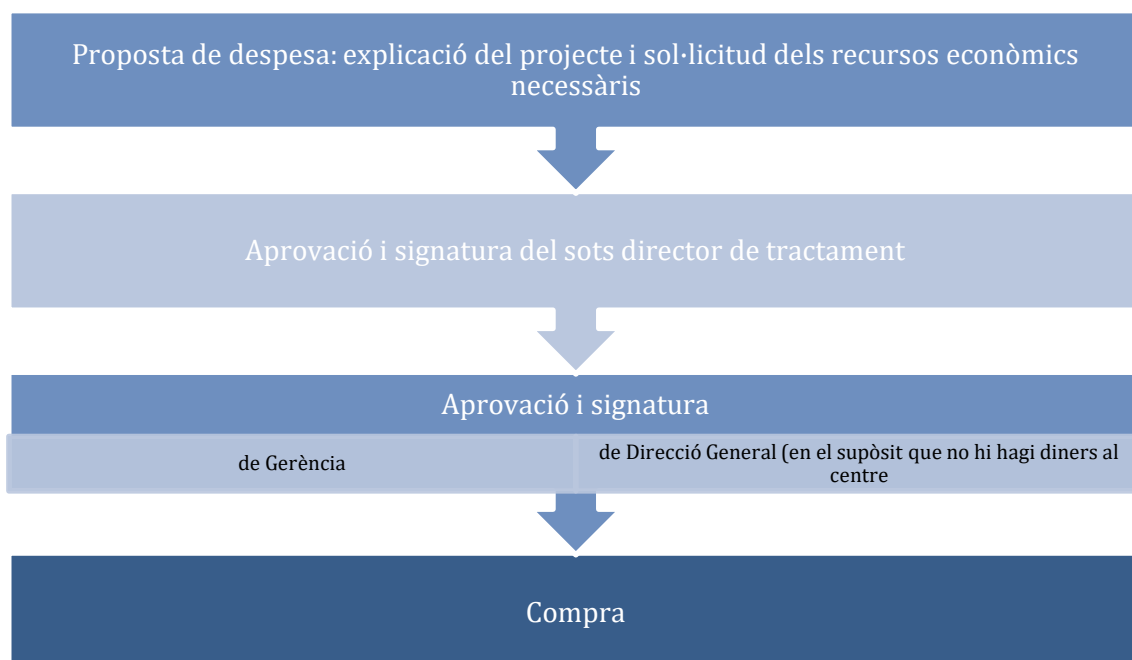
EMPATIA

SABER ENTENDRE I ESCOLTAR

5.2 PRESSUPOST

El pressupost destinat a la biblioteca és de zero euros anuals. No obstant, existeixen unes petites partides pressupostàries adreçades als professionals de tractament del centre per a portar terme activitats puntuals. En aquest cas, la bibliotecària també s'inclou en aquest col·lectiu i pot sol·licitar part d'aquestes partides per tirar endavant els projectes.

Cada activitat que necessita una partida pressupostària ha de seguir un recorregut establert per la direcció del centre o la Direcció General de Serveis Penitenciaris:

5.3 PERSONAL

El Centre Penitenciari Lledoners disposa d'una professional de la informació a temps complet i amb formació en l'àmbit de la Informació i la Documentació. Des de l'any 2016, Antonia Gallego i Martínez ocupa la plaça de bibliotecària en aquest centre i les activitats i projectes que desenvolupa en el seu dia a dia són les següents:

- Activitats permanents:
 - Club de Lectura Fàcil: 2 sessions setmanals en grups diferents.
 - Club de Lectura mensual.
 - Coordinació d'activitats externes: taller de contes, taller d'auto relats i taller d'il·lustració.
 - Participació en les comissions de treball del centre amb l'adequació de continguts informatius adreçats als interns.
- Activitats puntuals:
 - Creació i gestió d'exposicions.
 - Xerrades i actes literaris.
 - Coordinació i gestió d'interns per les activitats del centre.
 - Projectes de lectura a les aules de l'Escola Carme Karr.
- Gestió de la biblioteca:
 - Gestió dels auxiliars bibliotecaris (interns voluntaris).
 - Atenció a l'usuari.
 - Préstec interbibliotecari.
 - Gestió de la col·lecció.

A part de la figura de la bibliotecària, a la gestió de la biblioteca hi participen:

- Auxiliars de biblioteca (interns remunerats): un de Biblioteca Central i vuit de les biblioteques modulars.
- Altres professionals del centre: actualment la biblioteca no es podria entendre sense la figura d'altres professionals que ajuden a portar a terme els projectes que es generen. Cal destacar la figura dels professors, el monitor de teatre i els educadors.
- Voluntaris externs: professionals de l'àmbit de la informació i la documentació que donen un punt de vista extern que ajuda a fer de pont d'unió entre el centre penitenciari i l'actualitat del món bibliotecari extern. Estudiants, directors de biblioteques, etc.
- Professionals voluntaris d'altres àmbits: professors de dibuix, d'editorials, autors, etc., en definitiva, persones que donen un suport puntual en algun projecte.

Figura 8: Sala principal de la Biblioteca del CP Lledoners. Imatge cedida per l'Àrea de Fotografia del Centre Penitenciari Lledoners

Figura 9: Sala principal de la Biblioteca del CP Lledoners. Imatge cedida per l'Àrea de Fotografia del Centre Penitenciari Lledoners

6. LA COL·LECCIÓ

6.1 CARACTERÍSTIQUES

Quan es parla de la col·lecció de recursos de la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners, no tindrem en compte les biblioteques de mòduls i únicament ens centrarem a la Biblioteca Central. Aquesta unitat la formen un conjunt de 6000 llibres, unes 500 pel·lícules en format DVD, uns 500 CD's i uns 8-10 títols de revistes que s'actualitzen trimestralment.

Tot això, es troba distribuït en un espai de dues sales (una tancada als interns i que també fa la funció de magatzem) i en diferents prestatgeries que envolten l'espai. La part central de la sala s'hi troben quatre taules amb quatre cadires cada una (16 punts de lectura i consulta) i al fons, el punt de referència i dinamització amb una taula i dos ordinadors (amb connexió a Internet només pel personal autoritzat) on la bibliotecària Antonia Gallego i els auxiliars (interns) desenvolupen les seves tasques.

La segona sala annexa a la biblioteca, també acull part de la col·lecció però d'una forma més desorganitzada i compartint espai amb caixes i objectes de magatzem. Actualment, aquesta sala no està oberta al públic per motius de seguretat ja que no disposa de càmeres de vigilància, i sempre que un intern hi vol accedir és necessari anar acompanyat de la bibliotecària o un auxiliar.

Com s'ha comentat anteriorment, la biblioteca no disposa de pressupost per al desenvolupament de la col·lecció i únicament s'alimenta de les donacions que li fan tot tipus d'entitats. És aquí on els agents externs del territori propers a la presó entren en joc i aporten una quantitat considerable de recursos:

- Biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Públiques (sobretot del Bages) i en especial la Biblioteca Cal Gallifa de Sant Joan de Vilatorrada⁶ que també fa de pont entre el centre penitenciari i la resta de biblioteques per temes de préstec interbibliotecari.
- A partir d'un acord entre Penguin Random House Grupo Editorial i la Direcció General de Serveis Penitenciaris, una vegada a l'any s'envia un lot de llibres.

⁶ Xarxa de Biblioteques Municipals. Biblioteca Cal Gallifa. Recuperat de <http://bibliotecavirtual.diba.cat/es/sant-joan-de-vilatorrada-biblioteca-cal-gallifa>

- Editorials que ens fan donacions de revistes com per exemple, Mary Clare que fa donacions mensuals de la revista Muy Interesante.

- Donacions de particulars.

- Col·laboracions puntuals amb l'Associació Lectura Fàcil, el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya i el Col·legi d'Educatres i Educadors Socials de Catalunya.

Actualment, la col·lecció es troba organitzada seguint el sistema de la CDU, però només classificades en els grans camps, els quals corresponen a les seves taules principals i sense estar retolada. Això provoca que a nivell d'usuari sigui molt difícil localitzar els documents i veure el què hi ha.

6.2 ANÀLISI

Com s'acaba de dir, la col·lecció està organitzada a prestatgeria seguint la Classificació Decimal Universal. A l'hora de fer l'anàlisi s'ha tingut en compte:

- La tipologia de documents que es troben a la biblioteca.

- L'estat del tractament documental dels recursos.

Novel·la

En relació a la tipologia de documents i temàtiques que es troben a la biblioteca, prop d'un 60% són novel·les. Anualment es reben donacions provinents de les editorials, biblioteques públiques i particulars. Durant el 2016 es va fer per primera vegada una esporgada a la col·lecció.

Àrea de coneixements, poesia i teatre.

El 40% restant de documents són de l'àrea de coneixements, poesia i teatre. S'hi troba:

- Petita mostra de teatre i poesia: obres clàssiques i d'autors catalans. És un apartat poc actualitzat i molt enfocat a l'àmbit acadèmic. No existeix una oferta d'autors actuals i comprensibles pels usuaris.

- Informàtica: llibres poc actualitzats. El més recents són de l'any 2013.

- Enciclopèdies: genèriques i d'història no actualitzades des de fa 10 anys.
- Diccionaris: de llengua catalana, castellana, d'àrab, rus, francès i anglès; hi manquen els idiomes de xinès, georgià i/o portuguès, molt sol·licitats pels interns d'aquestes nacionalitats.
- Filosofia: llibres (en molts casos assajos) sobre els principals autors i corrents filosòfics del llarg del temps.
- Psicologia: col·lecció poc actualitzada amb un gran apartat d'autoajuda. És una de les temàtiques més demandades al centre.
- Religió: assajos de diferents creences religioses (principalment catòlica i amb una notable presència d'hinduisme, budisme, taoisme, islam i espiritualitat).
- Ciències socials: una petita mostra de llibres d'àmbit sociològic, d'estudis de gènere, demogràfics, de ciències polítiques, d'economia, educació pel consum, dret, administració pública i tradicions.
- Llengua: lingüística, filologia, sociolingüística i gramàtica catalana i castellana.
- Ciències pures i naturals: petita col·lecció de matemàtiques, astronomia, geologia, meteorologia, animals prehistòrics, plantes, biologia i animals.
- Ciències aplicades: medicina, anatomia, cos humà, fisiologia, educació per a la salut, infermeria, receptes de cuina, arts i oficis.
- Arts: mostra poc actualitzada de llibres de pintura, fotografia, música (llibres i CD's) i cine (llibres i pel·lícules). És una temàtica molt consultada i d'especial interès, sobretot a la part de pintura i cinema.
- Història: llibres que parlen de les diferents etapes de l'edat antiga (Antic Egipte i Antiguitat clàssica), l'edat mitjana (alta, baixa i Imperi Bizantí), l'edat moderna (bàsicament del Renaixement) i de l'edat contemporània (Revolució Industrial, Primera i Segona Guerra Mundial, les diferents etapes de la Guerra Civil, Guerra Freda i Globalització).
- Biografies: llibres sobre diferents personatges del món del cine, polítics, músics de l'edat moderna i artistes.

7. PROPOSTA DE NOVA CLASSIFICACIÓ A PRESTATGERIA DE LA COL·LECCIÓ

7.1 ANÀLISI DELS AGENTS IMPLICATS

Aquest apartat es divideix en dos blocs, amb l'objectiu de conèixer per una banda l'opinió dels professionals respecte la nova proposta de classificació i per l'altra, de conèixer la dels interns.

7.1.1 OPINIÓ DELS PROFESSIONALS

1) Director de l'Escola Carme Karr: Pedro Albino (veure **Annex 2**) opina que amb aquest nou projecte *“ja no serem aquells que ens espereu darrere el taulell i esperant que vinguin els usuaris, sinó que els anem a buscar i els dotem d'autonomia”*. Després de reflexionar sobre alguns centres d'interès que es volien implementar i presentar-li una de les seccions més potents que tindrà la biblioteca, es veu una bona voluntat del director de donar suport al projecte.

En aquest sentit, fa una reflexió sobre la nova tipologia d'organització de la col·lecció a prestatgeria i la tipologia dels usuaris: *“...hi ha una cosa que no tenim en compte que és que qui ha comès un delicte li cou a dins seu i li dol, no es vol enfrontar a ell mateix. Aquest centre d'interès que proposeu és molt interessant ja que contribuirà a que els interns agafin llibres sense haver-ho de preguntar i que els llegeixin “d'amagat”.*”

Pel que fa a la pregunta de quines seccions podrien interessar més als interns coincideix en bona part amb les entrevistes a la població reclosa ja que també opina que les seccions d'història, ciències naturals, viatges i temes legals són és el que interessarien més.

2) Professors i mestres: en converses informals amb diferents mestres i professors, tots coincideixen que falten diccionaris de les llengües més comunes al centre penitenciari per poder aprendre català i castellà. També opinen que hi manquen recursos per donar suport als neolectors i pels seus processos d'aprenentatge de lectura i escriptura.

3) Educadors: coincideixen que costa molt trobar material rellevant relacionat amb els seus programes de tractament: llibres, pel·lícules, etc. L'ús de la biblioteca és molt limitat i pensen que els interns no tenen un suport bibliogràfic per part del centre.

7.1.2 ANÀLISI I OPINIÓ DELS INTERNS

A partir de l'anàlisi de les dades obtingudes del centre i mostrades a l'apartat 4.4 *Perfil dels interns* es troba que:

- a) **El 42% dels interns tenen un nivell d'instrucció molt baix:** tan sols aproximadament un 15% d'aquests interns són usuaris reals de la biblioteca. També cal destacar que la majoria d'aquest 15% la utilitza per a participar en activitats de lectura fàcil i/o per crear comunitat. Per aquest col·lectiu no s'ofereixen materials adequats al seu nivell d'instrucció: llibres de lectura fàcil, diccionaris i revistes.
- b) **Un 54% són d'origen estranger:** pel que fa al país de naixement dels interns, el centre és pluralment molt divers. A nivell d'usuaris, la major part són de parla castellana i catalana, i en relació als usuaris de parla d'altres llengües la biblioteca disposa de pocs recursos per satisfer les seves necessitats.
- c) **Un 76,35% de la població reclosa té entre 31 i 60 anys, un 20,58% té entre 21 i 30 anys i un 3,05% té més de 61 anys:** tot i que durant l'últim any han augmentat l'ús de la biblioteca pels menors de 30 anys, el préstec de documents continua sent molt baix per aquest col·lectiu; l'obsolescència i/o la no rellevància de la col·lecció a les necessitats dels usuaris potencials fa que més d'un 50% dels préstecs bibliotecaris siguin per persones majors de 50 anys.

Dels vuit interns entrevistats (veure **Annex 1**) només tres tenen estudis superiors (CFGS i graus universitaris) i els altres quatre tenen un nivell molt baix. Aquest nivell de formació va molt lligat amb l'edat que tenen ja que com més alta és l'edat menys instrucció tenen.

A partir de les respostes obtingudes a les entrevistes es poden establir un seguit de coincidències a les respostes dels interns:

- a) Presència necessària d'un professional de la informació per poder fer ús de la col·lecció: en general es percep que la majoria dels entrevistats, quan utilitzen la biblioteca ho fan amb l'ajuda de l'auxiliar de biblioteca o la bibliotecària per motius de desconexió de l'organització de la col·lecció i perquè creuen que únicament els professionals de la informació saben com estan estructurades les seves unitats. No

obstant, quan se'ls hi preguntava per si tenien idees per millorar l'organització de la col·lecció en molts casos es va obtenir un silenci com a resposta. Tot i així, en dues ocasions els entrevistats van fer unes aportacions interessants que van ser les següents:

“Deberían de ponerlos en otro orden más entendible porque siempre tengo que pedir ayuda a los bibliotecarios. Un orden más visual o con grandes secciones estaría bien.”

“Més gràficament. Em refereixo a no tenir un apartat tan extens de novel·les i tenir més varietat visiblement.”

Nota: en aquest últim comentari, l'intern es referia que a la sala principal de la biblioteca només hi ha la secció de novel·les i per veure els llibres de coneixements s'ha d'anar al magatzem (sala annexa a la biblioteca però que només s'hi pot entrar acompanyat de la bibliotecària o d'un auxiliar). El que proposa aquesta persona és moure algunes seccions de coneixements cap a la sala principal per així fomentar l'interès cap a aquestes temàtiques.

- b) Poques matèries del seu interès: en una altra pregunta de l'entrevista es pretenia saber quins centres d'interès podrien interessar més per així poder invertir-hi més temps en la seva creació i situar-los a llocs més visibles de la sala principal de la biblioteca. Es van obtenir diverses respostes i les mancances de matèries que van sorgir van ser: superació personal, autocontrol, ciències, aprenentatge d'informàtica, aprenentatge de lectura i escriptura, història amb les diferents èpoques representades (franquisme, república), i publicacions periòdiques.

En una ocasió, es va obtenir una resposta molt d'acord amb els objectius de la creació dels centres d'interès i l'autonomia que haurien de tenir els usuaris per moure's per la biblioteca sense l'ajuda de cap professional:

“ Se tendrían que crear ámbitos de interés que realmente interesen a la gente y que sirvan para localizar los libros sin pedir ayuda.”

7.2 NOVA PROPOSTA DE CLASSIFICACIÓ A PRESTATGERIES: CENTRES D'INTERÈS

La nova proposta d'organització de la col·lecció es basa en la creació de 15 centres d'interès, dissenyats a partir de l'anàlisi de la col·lecció, l'anàlisi i les opinions dels usuaris i dels professionals del centre, i del consens amb la bibliotecària per aconseguir una biblioteca on els usuaris siguin perfectament autònoms i que les temàtiques satisfacin realment les seves necessitats d'informació. Per a la seva creació, es va tenir en compte que cada tema tingués un nombre suficient de recursos (amb alguna excepció que es va decidir crear-lo encara que no en tingués) i que el seu títol cridés l'atenció dels usuaris. A continuació s'analitza el contingut de cada un d'ells:

Tornar a començar

Secció dedicada a temes que afectin els interns amb tota classe de llibres relacionats amb autoajuda, les drogodependències, aspectes psicològics, de superació personal, etc. Aquest apartat també serveix per donar suport a la tasca dels educadors i als psicòlegs que treballen en els programes de tractament que intervenen en el procés dels interns d'enfrontar-se a ells mateixos i de mirar-se al mirall per saber què els hi ha passat i com afrontar-ho per aprendre dels errors.

S'entén aquest tipus de programes com l'estructuració sistemàtica i temporalitzada d'una sèrie de mesures, actuacions i ús de tècniques d'intervenció amb els objectius de solucionar un problema o atendre una necessitat, facilitar l'aprenentatge per part dels interns de conductes socialment adaptatives i afavorir el canvi cap a un estil de vida positiu i pro social⁷.

- A. Motivació
- B. Optimisme
- C. Experiències de víctimes i agressions
- D. Superació de drogodependències
- E. Superació personal

⁷Direcció General de Serveis Penitenciaris. El model de rehabilitació a les presons a les presons catalanes. Recuperat de http://justicia.gencat.cat/web/.content/enllacos/pdf/model_rehabilitacio_presons_catalanes.pdf

- F. Tècniques d'autoajuda
- G. Tractar amb la societat
- H. Emocions i pensaments
- I. Distorsions cognitives
- J. Interpretació de somnis
- K. Autocontrol
- L. Habilitats socials
- M. Processos cognitius
- N. Educació emocional

Vida sana i teràpies alternatives

Secció dedicada a temes de salut i de foment de la vida sana amb llibres que tracten des de temes medicinals i d'infermeria fins a temes de foment de l'esport. És una secció que pot interessar als interns que estan patint alguna patologia o bé als que ja s'estan recuperant, i als interns interessats pel món esportiu. En relació als treballadors, pot ser d'especial interès als professionals mèdics (infermers i metges) i fins i tot podria servir per engegar col·laboracions amb aquest col·lectiu mitjançant la biblioteràpia clínica (amb l'objectiu que els pacients modifiquin les seves actituds i comportaments⁸). També podria servir per donar suport als monitors d'esport i a perfils similars que treballen al centre.

- A. Infermeria
- B. Medicina
- C. Teràpies i tractaments
- D. Esports

⁸ Bibliogtecarios. La biblioterapia: un instrumento social. Recuperat de <http://www.bibliogtecarios.es/lauramartinez/la-biblioterapia-un-instrumento-social/>

Secció administrativa i legislativa

Secció que agrupa tots els llibres i documents relacionats amb el dret civil, penal i constitucional. Inclou bàsicament lleis, textos legals i documents per a fer processos administratius. És un centre d'interès d'especial rellevància per l'elevada demanda d'aquest tipus de materials i que s'hauria d'ampliar, actualitzar i dotar de més recursos.

- A. Constitució espanyola
- B. Estatut d'autonomia
- C. Lleis
- D. Processos administratius

El nostre passat

Secció dedicada a englobar tots els llibres i recursos d'història i de societats humanes que té la biblioteca (llibres + recursos audiovisuals). És una temàtica de bastant interès per part dels interns i s'hi trobaran des de temes d'història antiga, els esdeveniments del segle XX (amb una notable presència de recursos per part de la biblioteca), temes d'arqueologia i les biografies de personatges que al llarg de la història han tingut un pes especial.

- A. Arqueologia
- B. Prehistòria (paleolític, neolític, edat del coure, edat del bronze i edat del ferro)
- C. Edat antiga (mesopotàmia, antic Egipte, antiguitat clàssica)
- D. Edat mitjana (alta i baixa edat mitjana i imperi Bizantí)
- E. Edat moderna (renaixement, barroc i il·lustració)
- F. Edat contemporània (Revolució Francesa, Industrial, Primera Guerra Mundial, Segona Guerra Mundial, Guerra Freda, República, Guerra Civil Espanyola, Franquisme, Transició i globalització).
- G. Biografies

Descobreix el món

Centre d'interès adreçat a proporcionar als usuaris informació sobre les diferents cultures, els països des d'una vessant històrica i turística i en general, tot el que faci referència sobre la geografia (també inclou els mapes i atles).

- A. Itineraris
- B. Guies de viatges
- C. Mapes i atles
- D. Altres països i cultures

Aprenem!

Secció adreçada tan als mestres de l'Escola Carme Karr per tenir un espai de recursos de referència i poder-hi treballar amb els alumnes, com als interns que vulguin fer autoaprenentatge d'idiomes, d'ofimàtica i noves tecnologies i de lectura i escriptura. Inclou llibres en diferents idiomes per al propi autoaprenentatge, pel·lícules en versió original i obres literàries en anglès, rus, italià, etc.

- A. Informàtica i noves tecnologies
- B. Idiomes (català, castellà i anglès)
- C. Millorar en l'escriptura
- D. Millorar en la lectura (llibres de lectura fàcil)
- E. Estudis superiors (llibres i documents utilitzats a les aules de formació d'estudis superiors)

Tota la nostra cultura

Apartat enfocat a aplegar els recursos d'art, cine, fotografia i música, des de la vessant més teòrica fins a la pràctica (llibres de partitures, manuals de fotografia i/o dibuix, etc. D'aquesta manera es poden crear sinergies entre aquest CI i els monitors de teatre, fotografia i música.

- A. Art

- B. Cinema
- C. Fotografia
- D. Música

Ciències naturals

Centre d'interès dedicat a englobar totes les matèries que tenen per objecte la naturalesa, des de temes de medi ambient, astronomia, fauna, flora i qualsevol recurs que tingui per objectiu explicar el perquè de la creació de la vida i l'univers. Com que la biblioteca només disposa de llibres molt generals de divulgació científica, no es contempla crear les temàtiques de física i de química. Aquesta secció també inclourà la notable quantitat de documentals de ciències que disposa actualment la unitat.

- A. Animals
- B. Plantes
- C. Astronomia
- D. Documentals (en DVD)

Fes-ho tu mateix!

Espai adreçat a acollir les diferents matèries de documents que tracten sobre temes i activitats que un mateix pot fer des de diferents espais del centre penitenciari. Les temàtiques van des de treballs manuals i bricolatge, fins a coses de la llar i cuina. Aquest espai pot ser d'especial interès als interns que treballen a les cuines del centre, als monitors i alumnes dels tallers, i als professors de ceràmica i treballs manuals.

- A. Treballs manuals
- B. Bricolatge
- C. Cuina
- D. Llar

- E. Labors (costura, *patchwork*, llenceria, disseny de moda, fils i teixits, etc.)

Pensament i creences

Secció orientada a donar una explicació de tots els coneixements possibles i del lloc que ocupa la persona en la naturalesa⁹ a través del pensament filosòfic. Pel que fa a la part de creences s'acullen documents i llibres que parlen de les diferents religions (des de la vessant històrica i cultural) dels diferents col·lectius dels interns del centre.

- A. Filosofia
- B. Història i cultura de les religions

Sabies que?

Apartat enfocat a acollir els llibres i pel·lícules més rellevants sobre qualsevol àmbit divulgatiu. Són recursos que pretenen satisfer les curiositats dels usuaris i donar resposta a temes que mai s'havien plantejat.

- A. Curiositats

Novel·la

Pel que fa al tractament de la novel·la, Perdo Albino, director de l'Escola Carme Karr (veure **Annex 2**) opinava el següent: *"...penso que en la part de novel·les si que els heu de mantenir [en referència als pictogrames distintius] i potser agrupar les diferents temàtiques (les novel·les d'història totes juntes, les d'amor també, etc.) ja que aquí dins no interessa tan el nom de l'autor sinó les temàtiques de les novel·les"*.

En aquesta secció es deixa d'ordenar totes les novel·les alfabèticament per autor i passem a agrupar-les en funció de nou temàtiques (s'identifiquen amb pictogrames):

- A. General
- B. Amor
- C. Aventures

⁹ Viquipèdia. Filosofia. Recuperat de <https://ca.wikipedia.org/wiki/Filosofia>

- D. Clàssics
- E. Eròtica
- F. Fantasia
- G. Històrica
- H. Negra
- I. Terror

Còmics

Es proposen un total de quatre agrupacions:

- A. Americà
- B. Europeu
- C. Llatinoamericà
- D. Manga

Poesia

Classificada en funció del període que va ser escrita:

- A. Clàssics
- B. Contemporània

Teatre

Pel poc interès que té aquest tipus de literatura, la biblioteca casi no té llibres de teatre. Per aquest motiu s'opta per no crear agrupacions que únicament tindrien com a màxim cinc llibres i per aquest motiu es posaran sota el paraigües del nom de la secció.

7.3 NOVA PROPOSTA DE DISTRIBUCIÓ DE LA COL·LECCIÓ A L'ESPAI FÍSIC

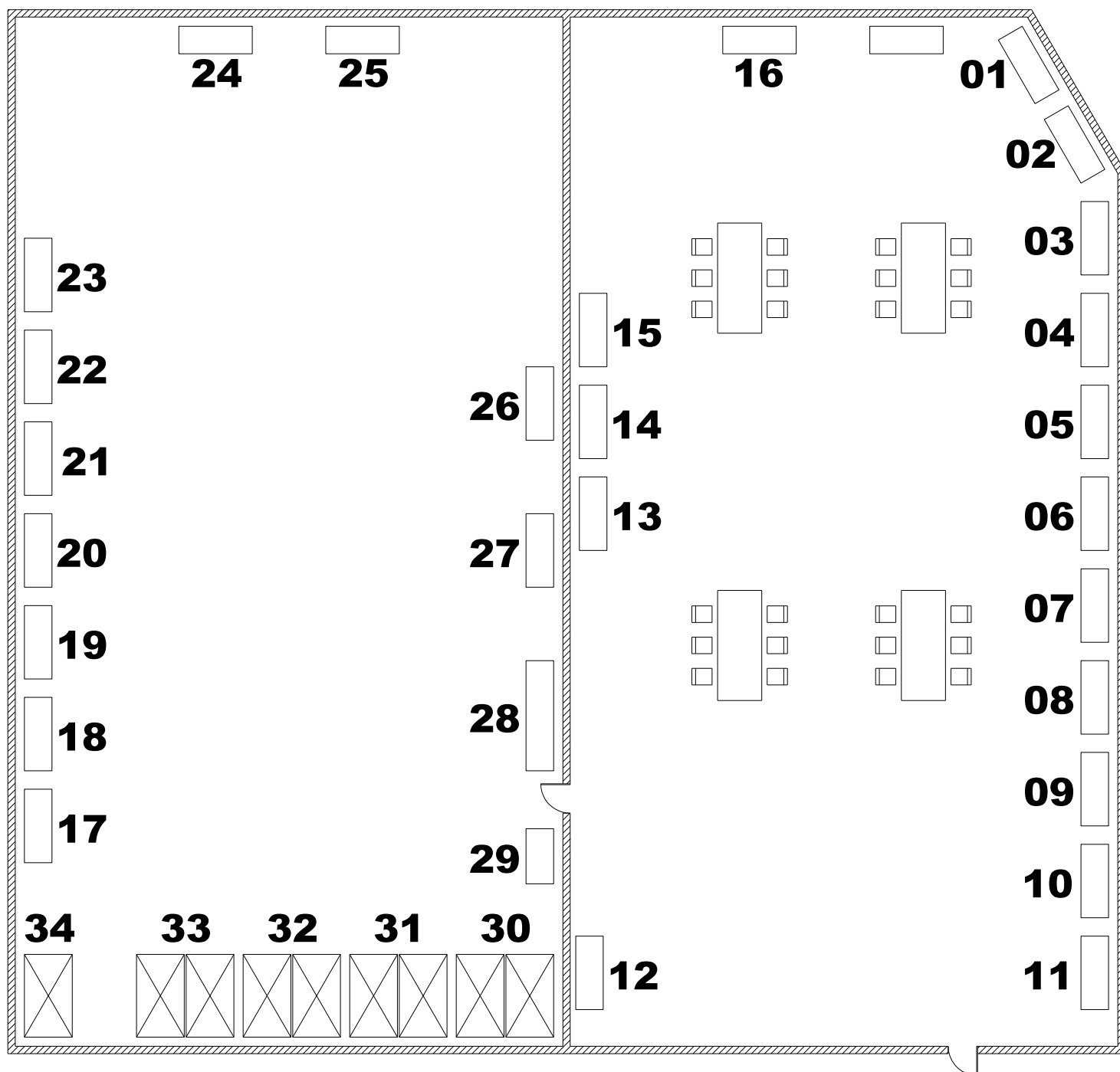

Figura 10: Disseny gràfic de la ubicació de les prestatgeries a la sala principal (part dreta) i del magatzem (part esquerra)

Número de prestatgeria	Centre d'interès/ tipologia de literatura
01	Tornar a començar
02	Tornar a començar
03	Tornar a començar
04	Sabies que?
05	Ciències naturals
06	X
07	Policíaca (novel·la)
08	Històrica (novel·la)
09	Terror (novel·la)
10	Amor (novel·la)
11	Fantasia (novel·la)
12	Còmics + Poesia + Teatre
13	Tota la nostra cultura
14	Tota la nostra cultura
15	Tota la nostra cultura
16	X (amb opció d'acollir la Poesia i Teatre)
17	Aventura (novel·la)
18	El nostre passat
19	El nostre passat
20	X
21	Pensament i creences
22	X (amb opció d'acollir novel·la eròtica, classics i general)
23	X (amb opció d'acollir novel·la eròtica, classics i general)
24	Descobreix el món
25	Fes-ho tu mateix!
26	Vida sana i teràpies alternatives
27	X
28	Aprenem!
29	Revistes
30	Eròtica + Clàssics (novel·la)
31	General (novel·la)
32	X

33	X
34	Secció administrativa i legislativa

7.4 DISSENY DE LA NOVA RETOLACIÓ

En el document *Biblioteques públiques: senyalització i imatge gràfica* de Millàn i Permanyer (2012), estableix unes pautes per al disseny dels rètols del fons i concreta tres tipus de disseny en funció del nivell jeràrquic del concepte:

- D'àrea: disseny que s'aplica per senyalitzar les àrees temàtiques que disposa la biblioteca. Per exemple: art, filosofia i religió, ciència i tecnologia, etc. En aquest cas, es recomana que sigui un cartell visible des d'uns 20 metres, que tingui una mida de la lletra de 57/65 mm i una tipografia Arial Carbó.
- De perfil de prestatgeria: disseny que s'aplica a la prestatgeria per indicar-ne el seu contingut temàtic. Es recomana que la mida de la lletra sigui de 25/30 mm, visible des d'uns 5 metres i amb una tipografia Arial Carbó.
- Prestatge: és l'últim nivell de la retolació i per tant els que són més petits. Ha de ser visible des d'1 metre, amb una mida de lletra d'uns 14/15 mm, uns 21 cm de llarg i una tipografia igual que els anteriors.

Per la nova retolació dels centres d'interès de la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners s'opta per no utilitzar els dissenys d'àrea i en tot cas s'aplicarien més endavant. Per a la senyalització dels títols dels centres d'interès i de la novel·la, poesia i còmics s'utilitza el disseny de perfil de prestatgeria, i per les temàtiques de cada centre i els tipus de novel·la, poesia i còmics, el de prestatge. En el cas de les novel·les s'identifiquen també amb un pictograma al lloc del llibre, excepte les que es consideren novel·la general.

Pel que fa a la llengua de la retolació ja que existeix un percentatge d'usuaris que no entenen o entenen molt poc la llengua catalana es decideix també retolar en llengua castellana.

Model de retolació dels títols dels centres d'interès, novel·la, poesia, teatre i còmics, per aplicar a la part superior de les prestatgeries:

**TORNAR A
COMENÇAR**

**VOLVER A
EMPEZAR**

Figura 11: Exemple de disseny de retolació de perfil de prestatgeria (no són mides reals d'impressió)

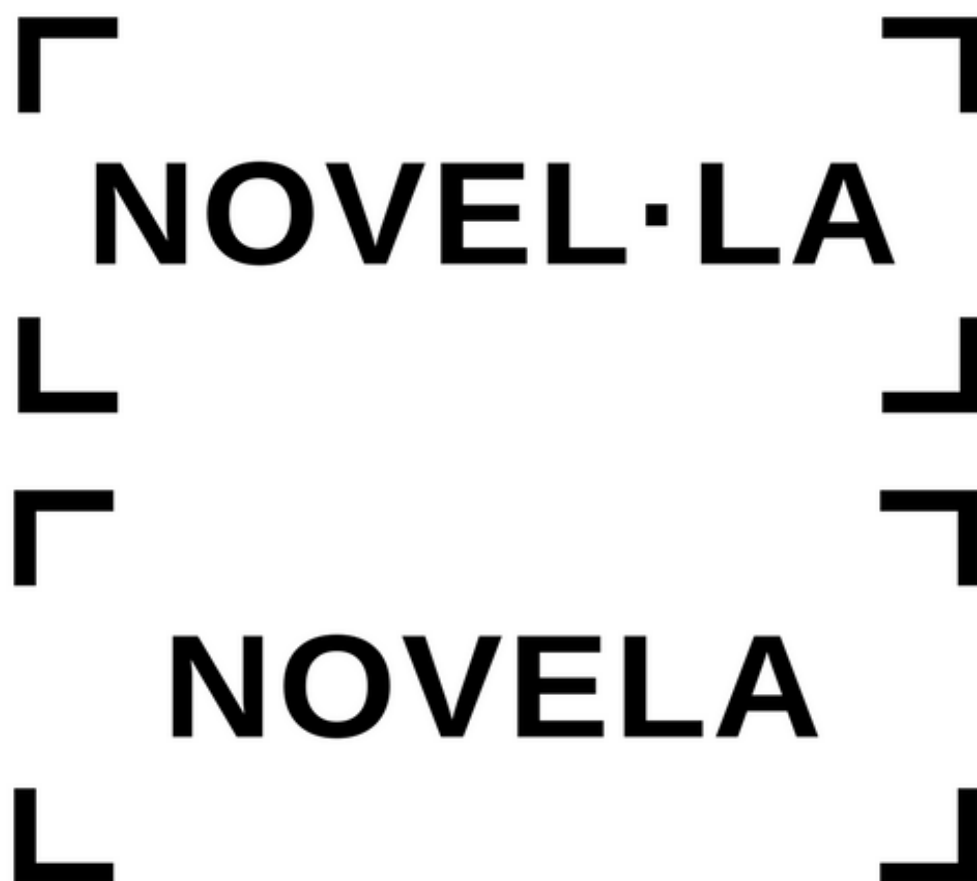

Figura 12: Exemple de disseny de retolació de perfil de prestatgeria (no són mides reals d'impressió)

Model de retolació de les temàtiques dels centres d'interès, novel·la, poesia, teatre i còmics per aplicar als prestatges:

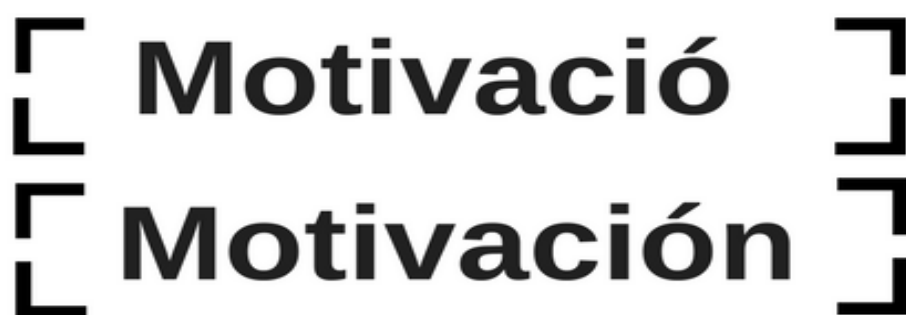

Figura 7: Exemple de disseny de retolació de prestatge (no són mides reals d'impressió)

Figura 84: Exemple de disseny de retolació de prestatgeria per temàtiques de les novel·les (no són mides reals d'impressió)

Pel que fa a les tipologies de novel·la, s'ofereix un model igual que les temàtiques dels centres d'interès, per així tenir una retolació idèntica a tota la biblioteca. L'únic que canvia és que s'hi afegeixen els pictogrames que identifiquen cada tipologia de novel·la i només es retola en llengua catalana ja que es considera que el pictograma és un bon element d'identificació en cas de no entendre'n el significat.

Els pictogrames seleccionats per retolar i aplicar al lloc de les novel·les provenen d'un disseny que va aportar el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. López (2007) remarca que aquestes petites imatges intenten solucionar el problema d'orientar l'usuari en la tria de les seves lectures i que el seu disseny i implementació va en funció de les necessitats de cada unitat d'informació. A més, serveixen per classificar les novel·les en funció de la seva categoria i en alguns casos poder-les agrupar en diferents prestatgeries.

7.5 PLANIFICACIÓ I CALENDARI D'EXECUCIÓ DEL PROCÉS

Per a l'elaboració de qualsevol projecte és necessari establir una planificació que permeti tenir sota control totes les intervencions, persones i *temps* implicats en totes les fases del procés. Segons Fortriede (2010), qualsevol procés de moure la col·lecció és converteix en un caos, però si es planifica correctament, s'hi involucren les persones adequades i cadascú es concentra en allò que pot oferir amb condicions, serà un caos sota control.

Per fer una bona planificació i que s'ajusti al projecte que es durà a terme és imprescindible definir un equip de mobilitat. Cal tenir en compte que els punts de vista seran molt diferents en cada membre i és per això que s'han de definir uns rols amb unes responsabilitats assignades. No obstant, planificar no és una tasca senzilla i és recomanable no *sobreplanificar* ja que les col·leccions són dinàmiques i hi haurà temes que s'hauran de resoldre durant l'execució de les tasques. En aquest sentit, la planificació ha de ser flexible i s'ha de poder adaptar als problemes i oportunitats del moment. Algunes tècniques com PERT o el GANTT ajuden a planificar i a temporitzar els processos establerts.

Fortriede (2010) estableix 3 rols bàsics que haurien d'assumir alguns membres de l'equip durant els dies que es mogui la col·lecció:

- Coordinador general: persona encarregada de dirigir el procés i de dissenyar la planificació de tot l'equip. Cal que conegui la col·lecció a fons
- Coordinador d'equipaments, accessoris i mobles: persona encarregada de moure els mobles, col·locar els accessoris i supervisar que els recursos es tractin de forma correcta en tot moment.
- Gestor de personal i suport moral: persona que ha d'assumir la funció de coordinar el personal, convocar-los, assignar-los-hi les tasques i buscar reforços quan sigui

necessari, i de donar suport moral a tots els involucrats en el projecte (assignar els temps de descans, assegurar-se que tot l'equip s'alimenti i s'hidrati bé, etc.)

En referència a les tasques que hauria d'assumir el director/a de la biblioteca, es recomana que no formi part de l'equip encarregat de la mobilitat i que únicament doni suport on sigui necessari i resolgui els dubtes que es formen al llarg del procés. Cal que treballi mà a mà amb el coordinador de mobilitat i que resolguin les seves visions abans de començar a moure la col·lecció.

Pel que fa a la nova organització de la Biblioteca del CP Lledoners hi ha una fase que és la de moure la col·lecció i que cal prestar-hi molta atenció degut a les implicacions que hi ha per part de personal extern i fet que suposa el tancament de la unitat durant un període de temps. En primer lloc, s'ha de definir quan tindrà lloc el projecte, quant costarà, qui ho planificarà i portarà a terme, i quines tasques paral·leles es faran en el moment de l'execució del projecte d'organització de la col·lecció (s'aprofitarà per esporgar, arreglar els recursos que estiguin el mal estat, col·locar-hi noves etiquetes d'identificació, etc.).

- Quan tindrà lloc el projecte: el projecte va començar a principis de març del 2017 i està previst que tingui una durada de 4 mesos.
- Quant costarà: degut a les restriccions pressupostàries del centre no es disposa de diners per invertir en cap fase del procés i únicament es poden fer servir els recursos interns que té la presó (impressió de documents, disposició d'interns per ajudar a moure la col·lecció i les hores de dedicació que la bibliotecària titular necessiti). No obstant, si es presenta un bon pressupost i un bon projecte hi ha la possibilitat que s'atorgui una partida de diners per a la compra de recursos dels centres d'interès definits i establerts com a més importants per a la rehabilitació dels interns.
- Qui ho planificarà i portarà a terme: per una banda es disposa de la bibliotecària del centre que és qui planifica el procés. Ella, amb l'ajuda dels auxiliars de biblioteca (interns) i els voluntaris externs executaran la nova proposta d'organització de la col·lecció. Tot això, també es farà amb l'ajuda d'un servidor que està col·laborant en el projecte i ajudarà a tots els nivells que sigui necessari.
- Tasques paral·leles: en el moment de canviar els recursos de prestatgeries s'hi afegiran les etiquetes identificatives de cada centre d'interès, si algun llibre està molt

malmès s'eliminarà i s'esporgaran les temàtiques que s'ha decidit que no han de tenir tan pes a la col·lecció.

En una fase inicial del projecte s'estableix en un calendari de totes les fases i processos que s'han de dur a terme:

Nom de la tasca	Inici	Final	Assignat a	Col·laborador	Duració
Definició de la nova proposta d'organització de la col·lecció	10/03/17	19/05/17			48d
1. Cerca de noves formes de classificació	10/03/17	17/03/17	Gerard Soler	Antonia Gallego	6d
2. Comunicació als superiors i a l'equip la nova proposta	20/03/17	30/03/17	Antonia Gallego		9d
3. Cerca de casos similars de la nova classificació	24/03/17	07/04/17	Gerard Soler	Antonia Gallego	11d
4. Disseny de la nova forma de classificació	24/03/17	05/05/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	31d
5. Disseny d'ubicació de cada punt de la nova classificació	07/04/17	28/04/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	16d
6. Disseny de la retolació	05/05/17	19/05/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	11d
7. Presentació d'un model de retolació, un full amb la nova classificació (amb nivells de detall) i un dibuix tècnic (ubicació classificació/prestatgeria).	19/05/17	19/05/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	~fita

Implementació de la proposta	19/05/17	16/06/17			21d
8. Contacte amb els auxiliars i voluntaris	19/05/17	26/05/17	Antonia Gallego		6d
9. Mobilitat de la col·lecció	02/06/17	16/06/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	11d
10. Nova classificació implementada	16/06/17	16/06/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	~fita
Avaluació de la nova classificació	10/03/17	No finalitza			
11. Definició d'indicadors (a l'inici i al final del projecte)	10/03/17	16/06/17	Antonia Gallego	Gerard Soler	tot el projecte

7.6 AFECTACIONS EN LA CLASSIFICACIÓ CATALOGRÀFICA

La base de dades per gestionar la Biblioteca va ser creada fa uns anys per la bibliotecària i l'informàtic del centre amb l'Open Office Database. Disposa d'un mòdul de catalogació i indexació que classifica tan els recursos de les biblioteques modulars com el de la Biblioteca Central.

Figura 95: Captura de pantalla de la base de dades

Fins ara, cada registre bibliogràfic de la base de dades tenia un camp amb el seu topogràfic que indicava la situació a nivell de prestatgeria seguint el codi de la CDU i les tres lletres del cognom de l'autor. Es mantindrà el codi de la CDU i les tres lletres perquè a dins a cada temàtica de centre d'interès es seguiran classificaran de la mateixa manera.

No es crearà cap sistema ni base de dades paral·lela, però s'afegirà al sistema que ja existeix dos nous camps indexables en llenguatge controlat:

- Centre d'interès
- Temàtica de CI

A nivell de catalogació, quan s'estigui tractant un document caldrà omplir aquests dos camps a partir d'una llista desplegable amb els centres d'interès i les temàtiques existents. Amb això

s'aconseguirà que en cas de voler recuperar només les temàtiques d'un centre d'interès serà possible i a l'hora d'anar a buscar un document a la prestatgeria, pels auxiliars que gestionen la biblioteca els serà molt més fàcil.

Pel que fa a les etiquetes dels recursos no es canviaran i únicament s'afegirà amb llapis a la portada la temàtica i el títol del CI que pertany. Per exemple: *Tota la nostra cultura -- Art*.

7.7 MÈTODES D'AVALUACIÓ DEL PROJECTE

Avaluar significa conèixer com han incidit i afectat les actuacions portades a terme en un projecte (Vall i Rius, 2008). Per poder-ho fer és necessari definir uns indicadors en funció de les accions i parts del projecte que volem avaluar, i una vegada obtinguts els resultats, han de servir per plantejar noves actuacions enfocades a corregir aquells punts més dèbils que s'hagin detectat. I així successivament.

Per a l'avaluació i l'establiment d'uns indicadors que ens ajudin a avaluar el funcionament, l'acceptació i el compliment dels objectius plantejats en la classificació per centres d'interès a la Biblioteca del CP Lledoners s'han definit, seguint un model proposat per la Diputació de Barcelona (2012), de tres paràmetres: l'orientació a l'usuari, l'ús de la biblioteca i l'anàlisi de la col·lecció.

- 1) Indicador d'avaluació de l'orientació a l'usuari per aplicar abans i després de la implementació del projecte:

Percentatge d'usuaris que han fet ús del servei de préstec: s'han comptat els usuaris que han fet préstecs abans d'implementar la nova classificació i al cap d'un temps d'haver-la implementat (i calcular-ho mensualment per veure l'evolució).

$x =$

$\frac{\text{Nre. d'usuaris que han prestat } \geq 1 \text{ recursos durant un període de temps}}{\text{Nombre d'interns (usuaris reals) i treballadors}} \times 100$

Taxa de persones no lectores que han passat a ser lectors: el següent indicador ha sigut creat en funció d'una recomanació que ens va fer Pedro Albino, director de l'Escola Carme Karr (veure **Annex 2**). Consisteix en posar en una taula els interns que mai han fet ús del servei de préstec i fer-ne un seguiment mensual per veure quant tarden utilitzar-lo per primera vegada. Després, també cal veure si això es repeteix més vegades o només ho fan una vegada per estrenar la novetat, i també caldrà preguntar-ne els motius (saber si ha sigut per la nova classificació o per altres aspectes).

- 2) Indicador d'avaluació de l'ús de la biblioteca per aplicar abans i després de la implementació del projecte:

Préstecs per intern: obtindrem la mitjana de préstecs que cada intern ha fet durant un període de temps.

$$x = \frac{\text{Nombre de préstecs}}{\text{Nombre d'interns i treballadors}}$$

Mitjana de visites diàries: amb aquest indicador es pretén saber si la mitjana de visites diàries ha augmentat. S'ha de calcular amb les visites que hi havia abans d'implementar al projecte i les posteriors. Amb això es veurà si hi ha més gent que ve a la biblioteca i quantes visites es tradueixen en préstecs. Cal fer-ne un seguiment mensual.

$$x = \frac{\text{Nombre de visites mensuals}}{\text{Dies que la biblioteca ha estat oberta al mes}}$$

Préstecs per visita: en aquest cas sabrem la mitjana de visites que es tradueixen en préstecs.

$$x = \frac{\text{Nombre de préstecs mensuals}}{\text{Visites mensuals}}$$

Percentatge de préstecs d'un centre d'interès sobre el total de préstecs: indicador per calcular una vegada implementat el projecte. En aquest cas sabrem quin és el centre d'interès més prestat mensualment.

$$x = \frac{\text{Nombre de préstecs mensuals del CI} \times}{\text{Nombre total de préstecs mensuals}} \times 100$$

3) Indicador d'anàlisi de la col·lecció després d'aplicar la nova classificació:

Percentatge del fons documental del centre d'interès respecte el fons total: indicador per saber el percentatge del fons en els diferents centres d'interès.

$$x = \frac{\text{Fons documental del CI} \times}{\text{Fons documental total}} \times 100$$

Percentatge d'adquisicions del CI respecte el total de noves adquisicions/donacions.

$$x = \frac{\text{Recursos ingressats del CI} \times}{\text{Recursos ingressats totals}} \times 100$$

Fons documental de cada centre d'interès per habitant: obtindrem la mitjana de recursos de cada centre d'interès per intern/treballador. Aquest indicador servirà per decidir en quins casos cal augmentar la mitjana de recursos del centre d'interès.

$$x = \frac{\sum \text{Recursos que formen cada temàtica d'un centre d'interès}}{\text{Nombre d'interns (usuaris reals) i treballadors}}$$

Finalment, es proposen uns indicadors d'avaluació que serviran per, a partir de l'opinió dels interns i professionals, millorar i corregir les temàtiques dels centres d'interès i/o el centre d'interès sencer. Serà necessari establir unes enquestes amb una mostra seleccionada

d'usuaris i professionals que cada 3 mesos hauran de respondre, per valorar si les temàtiques estan funcionant i s'ajusten a les seves necessitats i demandes. Això, permetrà corregir les possibles desviacions i errors dels anteriors indicadors provocats per factors que no tinguin res a veure amb la nova ordenació de la col·lecció.

8. CONCLUSIONS

Després d'haver mostrat la proposta de classificació a prestatgeria a la Biblioteca del Centre Penitenciari Lledoners, arriba el moment de veure si s'han complert els objectius que em plantejava en un principi.

L'objectiu del treball era dissenyar, implementar i avaluar una model d'organització a prestatgeria de la col·lecció de Biblioteca Central del Centre Penitenciari de Lledoners per adaptar-la millor a les necessitats, habilitats i coneixements dels seus usuaris, i augmentar les dades de préstec i de consulta a sala. En aquest cas, podem dir que la part de disseny s'ha completat perfectament, però la implementació i l'avaluació no han acabat de complir els terminis fixats al calendari de la planificació dels processos.

Per una banda, podria semblar frustrant i poc professional, però la realitat és que m'omple d'orgull. El motiu d'aquest retard en la implementació i la posterior avaluació és que durant la redacció dels projecte van ser atorgats uns diners per a la creació dels centres d'interès proposats, amb especial referència al de Tornar a començar. Haver assolit l'objectiu de complir el calendari hagués sigut molt gratificant per a mi, però amb aquesta dotació econòmica encara li dona més valor. Evidentment es retardarà un temps, però si tot funciona correctament durant el mes de setembre, i coincidint amb el retorn a l'escola dels interns, ja podran disfrutar de la nova classificació temàtica a prestatgeria.

Al cap i a la fi, qualsevol de les propostes que tenia en ment per tirar endavant per realitzar aquest treball, volia que tinguessin un impacte directe als usuaris i que servís per millorar una mica més la societat. En efecte, aquest treball no servirà ni per salvar vides ni per enriquir a ningú, però si com a mínim serveix per ajudar a algú dins el col·lectiu de presons ja hauré complert part de la missió.

I és que aquest col·lectiu, especialment els treballadors de biblioteques de centres penitenciaris, considero que estan aïllats de la resta i són pràcticament invisibles des de fora. Una entrevista en un diari, un article on es parla de la seva feina, etc., no són suficients per reivindicar la tasca d'aquests professionals. La diferència que separa una biblioteca d'un centre penitenciari i una biblioteca pública és un mur amb espines, però amb la voluntat de les institucions seria fàcil saltar-lo i equipar-les per igual. És que potser els usuaris d'una biblioteca tenen més drets que els de l'altre? Efectivament, els que es troben a dins un centre penitenciari són persones que han comès un delicte i se'ls hi priva la llibertat, però a nivell

d'usuaris són éssers dignes de rebre uns serveis bibliotecaris iguals que els que estan a l'altra banda de les reixes.

Pel que fa als objectius específics que em plantejava s'han complert tots, però voldria fer menció al que pretenia conèixer quins sistemes de classificació de les col·leccions a prestatgeries són els que funcionen millor a les biblioteques de presó. Puc afirmar que aquest ha sigut un dels més difícils de cobrir degut a la manca de bibliografia sobre aquest tema. Tot i així, gràcies a una llista de distribució de *l'American Librari Association* i la bona voluntat de bibliotecaris d'arreu del món, vaig nodrir-me de les seves experiències i realitat dels centres on treballen.

Considero que aquest treball m'ha servit per posar en pràctica els coneixements de moltes assignatures, com per exemple Mètodes i Tècniques de Planificació, Avaluació i Qualitat, Disseny de Sistemes de Recuperació i Serveis per a Usuaris amb Necessitats Especials entre d'altres. El fet d'haver pogut realitzar unes hores de pràctiques al centre penitenciari ha servit per conèixer de primera mà les necessitats dels que hi són presents (interns i treballadors) i veure quina és la realitat d'una biblioteca d'un centre penitenciari. A partir d'això, s'ha pogut fer una proposta a mida, realista, útil i sense grans ambicions. S'ha intentat aplicar a partir d'unes observacions, un anàlisi, unes entrevistes i el criteri dels professionals, una classificació per centres d'interès que faci la col·lecció més visible pels usuaris i que realment s'adapti als seus interessos. Amb tot això, espero haver incentivat a les biblioteques de centres penitenciaris a seguir sent proactives i a demostrar que qualsevol cosa de fora, és possible fer-la realitat a dins.

El fet d'haver aplicat la metodologia dels centres d'interès en una unitat d'informació d'un centre penitenciari posa de manifest que és un camp que encara queda molt per investigar i recórrer, i que aquest projecte es pot veure modificat i desenvolupat en un futur. Haver posat els pilars d'aquesta nova classificació temàtica obre nous horitzons a la biblioteca del centre i segueix posant de manifest la figura del bibliotecari com aquella que s'adapta als seus usuaris i als nous temps i pretén arribar al màxim nombre possible de persones.

En darrer lloc, m'agradaria que aquest treball tingués continuïtat en un futur, sobretot en la part de l'avaluació i propostes de millora. El temps no m'ha permès endinsar-m'hi, però seria una bona línia de treball aprofundir en aquest treball d'avaluació i poder detectar les mancances i proposar-ne millores.

9. BIBLIOGRAFIA

Agustín, M.C., Yubero, A. (2009). La clasificación por centros de interés; una propuesta alternativa a la organización documental en las bibliotecas públicas. En C. García i J. Vílchez (ed.), *Homenaje a Isabel de Torres Ramírez: estudios de documentación dedicados a su memoria* (1a ed., p. 1-12). Granada : Editorial Universidad de Granada.

Biblioteca Pública de Tarragona. (2007). *Centres d'interès: manual de procediments*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

Catalunya. Departament de Justícia. (2008) Centre Penitenciari Lledoners. Recuperat de http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/opuscle_cp_lledoners.pdf

Comalat, M., Sulé, A. (2007). *Directrius per a les biblioteques de presó de Catalunya*. Recuperat de http://www.cobdc.org/publica/directrius/directrius_preso.pdf

Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis de Biblioteques. (2012). *Dades per a l'avaluació del servei bibliotecari 2011. Biblioteca La Serra Sabadell*. Barcelona : Diputació de Barcelona, Àrea de Coneixement i Noves Tecnologies, Gerència de Serveis de Biblioteques.

Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis de Biblioteques. (2014). Pautes per a la creació i manteniment d'un centre d'interès de Món laboral. Reuperat de http://www.diba.cat/web/biblioteques/publicacions-i-document/detall/-/journal_content/56_INSTANCE_123t2AhydB/16060163/25129651

Dixen, R., Thorson, S. (2001). How librarians serve people in prison. *Computers in Libraries*, v. 21, núm. 9, pàg. 48-53.

Fenster-Sparber. (25 d'abril de 2017). Library classification. [Missatge en llista de distribució electrònica]. Recuperat de <http://lists.ala.org/sympa/arc/prison-l/2017-04/msg00009.html>

Fogel, T. (25 d'abril de 2017). Library classification. [Missatge en llista de distribució electrònica]. Recuperat de <http://lists.ala.org/sympa/arc/prison-l/2017-04/msg00009.html>

Gibson, M. (2011). Innovative 21st Century Classification Schemes for Elementary School Libraries. *Feliciter*, núm. 2, pàg. 48-49.

Gisbert Berna, M., Serra Álvarez, A. (2006). Els centres d'interès a la biblioteca de Sant Joan Despí. *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 17. Recuperat de <http://bid.ub.edu/17gisber.htm>

Jordet, J. (25 d'abril de 2017). Library classification. [Missatge en llista de distribució electrònica]. Recuperat de <http://lists.ala.org/sympa/arc/prison-l/2017-04/msg00009.html>

López Llebot, M. R. (2007). Els 'pictos' per a la novel·la a les biblioteques públiques de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona. *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 18. Recuperat de <http://bid.ub.edu/18lopez.htm>

Meneses, J., Rodríguez, D. (2011). El qüestionari i l'entrevista. Recuperat de http://femrecerca.cat/meneses/files/pid_00157591-1.pdf

Millàn, M., Permanyer, J. (dir.). (2012). Biblioteques públiques: senyalització i imatge gràfica. Recuperat de <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/50629.pdf>

Parlament de Catalunya. Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya, DOGC 1727, (1993).

Pérez, M. (2010). Programs promoting reading in Spanish prisons. *IFLA Journal*, v. 36, n. 2, p. 131-137.

Satija, M. P. (2008). Universal decimal classification: Past and present. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*, 28(6), 3-10. Recuperat de <https://search-proquest-com.sire.ub.edu/docview/57740518?accountid=15293>

Sulé, A.; Comalat, M. (2008). Biblioteques de presó i biblioteques públiques : experiències exitoses d'una col·laboració ineludible. *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 21. Recuperat de <http://bid.ub.edu/21/sule.htm>

Trullàs, M. (2010). Rere els murs : club de lectura del Centre Penitenciari Quatre Camins. *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 25. Recuperat de <http://bid.ub.edu/25/trullas1.htm>

Vall, A., Rius, A. (2008). *Esporgar: Manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Barcelona: Col·legi de Bibliotecaris- Documentalistes de Catalunya.

Walden, D. (25 d'abril de 2017). Library classification. [Missatge en llista de distribució electrònica]. Recuperat de <http://lists.ala.org/sympa/arc/prison-l/2017-04/msg00009.html>

10. ANNEXOS

ANNEX 1: ENTREVISTES ALS INTERNS

Entrevista 1

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

Tengo 60 años y hace 32 que estoy en la cárcel.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

No tenía ninguna formación.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Voy dos veces por semana

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

Sí, pero siempre con la ayuda del auxiliar o de la bibliotecaria.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

No

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Supongo que la parte de revistas en especial las de coches. No leo libros pero me gustan las películas. Aun así, se podría tener partes específicas que ayudaran a los internos al día a día.

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

No he hecho ningún programa pero estaría bien.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 2

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

Tengo 50 años.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

Los estudios de primaria.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Voy de vez en cuando.

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

Sí, está muy bien ordenado.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

Pienso que ya está bien así.

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Con esto no te puedo ayudar porque solo utilizo la biblioteca para leer cómics.

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

No he realizado ningún programa.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 3

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

Tengo 65 años.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

No tengo estudios.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Voy al club de lectura fácil y una vez por semana a la biblioteca a leer y buscar libros.

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

No de ninguna manera. Deberían de ponerlos en otro orden más entendible porque siempre tengo que pedir ayuda a los bibliotecarios. Un orden más visual o con grandes secciones estaría bien.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

Con lo que he dicho antes.

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

De superación personal, de ciencias, para aprender informática, etc. En definitiva, cosas que interesen a los compañeros (somos muchos y con intereses muy distintos).

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

No creo que sirviera.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 4

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

Tengo 50 años.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

Terminé la EGB.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Esporádicamente.

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

Siempre busco al bibliotecario o al auxiliar para que me indique los libros que quiero. Doy por hecho que la biblioteca está bien organizada pero vosotros lo sabréis más que yo, sois los expertos.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

No

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Se tendrían que crear ámbitos de interés que realmente interesen a la gente y que sirvan para localizar los libros sin pedir ayuda. Quizá una sección de autocontrol personal podría gustar.

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

Sí, estaría bien.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 5

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

Tinc 31 anys.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

Vaig acabar un CFGS.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Cada dia hi vaig.

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

A veure, actualment té certa lògica però podria millorar-se.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

Més gràficament. Em refereixo a no tenir un apartat tan extens de novel·les i tenir més varietat visiblement.

Nota: en aquest cas, l'intern es referia en que a la sala principal de la biblioteca només hi ha la secció de novel·les i per veure els llibres de coneixements s'ha d'anar al magatzem (sala annexa a la biblioteca però que només s'hi pot entrar acompanyat de la bibliotecària o d'un auxiliar). El que proposa aquesta persona és de posar seccions de coneixements a la sala principal per així fomentar l'interès cap a aquestes temàtiques.

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Apartats com per a la motivació a la lectura o per aprendre a llegir estarien bé, ja que molta gent d'aquí tenen uns nivells baixos de formació.

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

Sí.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 6

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

Tinc 29 anys.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

Estava a la universitat (sense acabar).

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Gairebé a diari.

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

Sempre em guia l'auxiliar o la bibliotecària sinó no ho entenc molt.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

Ja m'està bé així.

6. Quins àmbits d'interès (*explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats*) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Estaria bé un apartat d'història amb les diferents èpoques representades (franquisme, república), un altre de ciències en general i un per aprendre informàtica.

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

Sí, absolutament perquè hi ha persones que sé que demanen suport extern per fer els programes.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 7

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

51 anys.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

Estudis universitaris.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Sovint. Llegeixo 2 llibres a la setmana, assisteixo al Club de Lectura i a totes les activitats que fan a la biblioteca.

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

Sí, però cal demanar suport al personal per orientar i recomanar-me llibres. Faltarien campanyes de difusió de la lectura *(es refereix a campanyes per aprendre com està estructurada la unitat i el fons)*.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

Ordenar-los per un índex temàtic i alfabètic i amb unes llums més baixes per a poder llegir millor. Caldria obrir la sala annexa a la biblioteca per donar més espai per la lectura i els llibres. Es podria canviar la ubicació de la biblioteca a la sala gran on la paret és de vidre i hi hauria més espai. Actualment hi fem classe però no és gens pràctica en aquell espai. Si es fes, l'Escola guanyaria una aula per a poder treballar amb els grups de reforç.

Finalment, caldria eliminar la columna de l'actual biblioteca i fer-la més accessible a persones amb cadira de rodes.

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Literatura en llengua catalana

Prensa en llengua catalana

Racó amb els llibres dels clubs de lectura en llengua catalana

Novetats editorials

Plànols

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

Podria haver-hi llibres proposats per l'equip de tractament per ampliar els conceptes treballats: emocions, pensaments, experiències de víctimes i agressions, distorsions cognitives, habilitats interpersonals, interpretació dels somnis, recuperar el control, entendre els conflictes, llibertat i educació emocional, educació pro social, autoestima, etc.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

Entrevista 8

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès en un llenguatge molt senzill i entenedor. Per exemple: estem en un projecte d'agrupar els llibres i pel·lícules en grans seccions que siguin molt interessants i que us puguin ajudar, com per exemple, una que es dirà *Tornar a començar* i que tindrà llibres d'autoajuda, de superació, d'optimisme, d'enfrontar-se a la realitat, etc. *Adaptar l'explicació en funció de l'interès que mostri l'intern i del nivell d'instrucció que es percebi que té.*

1. Quina edat té?

38 años.

2. Quina formació prèvia tenia abans d'entrar al centre penitenciari?

La secundaria.

3. Cada quant utilitzes la Biblioteca central (vas a buscar-hi llibres, participes en activitats, etc.)?

Regularmente

4. Trobes entenedor l'ordre dels llibres actualment? Creus que actualment és fàcil trobar un llibre concret a la Biblioteca?

Es bastante fácil encontrar un libro en la biblioteca, además la bibliotecaria a veces me ayuda.

5. Tens alguna idea de com podria millorar l'organització dels llibres i pel·lícules a la Biblioteca?

Ns/nc

6. Quins àmbits d'interès (explicació per part de l'entrevistador l'exemple d'alguns centres d'interès comuns a moltes unitats) penses que la biblioteca hauria de tenir?

Más libros en inglés y una sección de autoayuda.

7. Creus que tindria sentit que hi hagués una part específica en la biblioteca orientada a reforçar els conceptes treballats als programes de tractament?

Sí, sería un plus.

Moltes gràcies per l'estona dedicada i que vagi molt bé!

ANNEX 2: ENTREVISTA AL DIRECTOR DE L'ESCOLA CARME KARR (PEDRO ALBINO)

Explicació per part de l'entrevistador del projecte que s'està portant a terme a la biblioteca en relació a la nova classificació per centres d'interès. Remarcant els obstacles que ens estem trobant, com pot ser la manca de pressupost o de personal, per així evitar respostes i reflexions centrades en aquests aspectes.

[Antonia Gallego comença l'entrevista explicant el projecte i remarcant les mancances i problemes que ens estem trobant. S'aprofita per explicar que a més d'això, també s'està treballant en una política de d'esporgada del fons que sigui sistemàtica. A continuació, presenta a l'entrevistador que formula la primera pregunta.]

- Què n'opina del projecte que estem duent a terme?

Bé, doncs en primer lloc felicitar-vos per la gran feina i amb molt de mèrit esteu contribuint en un canvi de mirada cap a les biblioteques. Ja no sou aquells que us espereu darrere el taulell i esperant que vingui la gent, sinó que els aneu a buscar i els doteu d'autonomia. No obstant, potser hi veig un risc: els interns consideren a la biblioteca un "pou del saber" i que és un lloc on no hi poden arribar sols. Segons quina organització proposeu poden pensar que s'està banalitzant la unitat i que ha perdut la serietat.

[es detecta per part de l'entrevistador que l'entrevistat es pensa que cada centre d'interès i cada llibre estarà distingit d'uns "pictos" i que perdrà la seva numeració segons la CDU. Es procedeix a desmentir-ho i s'explica que en cap cas es posaran "pictos" a tots els llibres i que seguiran portant la seva numeració].

D'acord, així sí que és una bona idea. Tot i així, penso que en la part de novel·les si que els heu de mantenir i potser agrupar les diferents temàtiques (les novel·les d'història totes juntes, les d'amor també, etc.) ja que aquí dins no interessa tan el nom de l'autor sinó les temàtiques de les novel·les.

També penso que cal que quan avalueu el projecte no ho feu en termes generals d'usuaris, sinó que agafeu segments d'usuaris en funció del seu nivell d'instrucció (per exemple) i mireu si els préstecs i els usuaris us han augmentat, especialment aquells que fins ara eren no usuaris.

- Quines temàtiques (en relació als recursos de coneixements, no de novel·les) interessen més en una presó?

Doncs bé, principalment història, ciència i viatges. Ah,i sobretot no us descuideu una secció amb temes legals.

- Per una banda tenim els alumnes que venen a la biblioteca i que s'interessen pels llibres i els serveis. Deixant de banda que es tracta d'una col·lecció poc actualitzada, que no té en compte el nivell d'instrucció de la població reclosa i basada en donacions, quin creus que és el motiu principal de no entrar a la biblioteca? Es podria atribuir en part a la distribució dels llibres i la seva senyalització?

Potser si que ho podríem arribar a atribuir a un dels factors que fan que alguns interns no vinguin. Aquesta nova distribució i senyalització que proposeu pot col·laborar a que més gent s'animi a passar pel vostre espai i a buscar coses que li interessin.

[hi estem d'acord amb el que ens has dit, pensa que tenim la idea de crear un centre d'interès que es digui *Tornar a començar* i que contingui llibres i pel·lícules relacionades amb temes que es treballen als programes de reinserció, que poden anar des de l'autoajuda, l'autocontrol, superació de drogodependències, etc...]

Clar és que hi ha una cosa que no tenim en compte que és que qui ha comès un delictes li cou a dins seu i li dol, no es vol enfrontar a ell mateix. Aquest centre d'interès que proposeu és molt interessant ja que contribuirà a que els interns agafin llibres sense haver-ho de preguntar i que els llegeixin "d'amagat".

- Si s'aconsegueix implantar el projecte de creació de centres d'interès, quin paper creus que hi ha de jugar l'escola en la seva promoció?

L'escola hi hauria de jugar el paper de cedir-vos material escolars (documents i llibres) i que es trobessin en una secció de formació on els alumnes es poguessin venir a nodrir dels coneixements i prestar el que més els interessen per a poder aprovar els cursos. També faria falta un racó de lectura fàcil en anglès ja que hem notat certa demanda d'aquest tipus de recursos. No cal que penseu gaires coses específiques per l'escola, nosaltres ens adaptarem.

Moltes gràcies per l'estona que ens has dedicat!

